

Kymenlaakson hyvinvointialueen

TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024- 2025

Aluevaltuusto 20.12.2022, § 119

Sisällys

1.	Hyvinvointialueen strategia ja toimintaympäristö.....	3
1.1.	Hyvinvointialueen tehtävä	3
1.2.	Hyvinvointialueen strategia	4
1.3.	Organisaatorakenne.....	7
1.4.	Toimintaympäristön muutokset ja riskit.....	10
1.5.	Henkilöstösuunnitelma 2023-2025	11
1.6.	Toiminta- ja tuottavuusohjelma 2023-2025.....	13
2.	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus.....	16
2.1.	Talousarvion sitovuus ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet.....	16
2.2.	Käyttötalous	16
2.3.	Investoinnit.....	19
2.4.	Rahoitus ja talouden tasapaino	21
2.5.	Toimivalta hyvinvointialueen taloudessa.....	24
3.	Toimialojen toiminta ja talous	27
3.1.	Terveysten ja sairaanhoidon palvelut	27
3.2.	Sosiaalipalvelut.....	37
3.3.	Pelastustoimi	47
3.4.	Konsernipalvelut	52
3.5.	Strategia- ja integraatiopalvelut	59
4.	Luottamushenkilöhallinto	65
5.	Liitteet.....	69

1. Hyvinvointialueen strategia ja toimintaympäristö

1.1. Hyvinvointialueen tehtävä

Suomeen perustettiin kesällä 2021 yhteensä 21 hyvinvointialuetta, jotka muodostuvat pääosin maakuntajaon pohjalta. Vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialue vastaa alueellaan sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisestä. Hyvinvointialue voi lisäksi alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä. Hyvinvointialue voi alueellaan tai yhdessä toisen hyvinvointialueen kanssa myös tämän hyvinvointialueen alueella harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, jos se tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin.

Hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä;
- 3) tuottamistavan valinnasta;
- 4) tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta;
- 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kymenlaakson hyvinvointialue järjestäjänä päättää, mitä palveluita alueella tuotetaan itse, mitä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja mitä palveluita ostetaan yrityksiltä ja yhdistyksiltä. Kymenlaaksossa pyritään sosiaali- ja terveyspalveluissa ensisijaisesti hyödyntämään omaa tuotantoa, ja tarvittaessa täydentämään ostopalveluilla.

Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoitus tulevaisuudessa perustuu suurilta osin valtiolta tulevaan rahoitukseen, joka on kiinteän suuruinen ja jonka tulisi olla alueen arvioituun palvelutarpeeseen sidottu. Hyvinvointialue järjestäjänä päättää rahoituksen kohdentamisesta eri toimintoihin.

Kymenlaakson hyvinvointialueelle laaditaan edunvalvontasuunnitelma tukemaan hyvinvointialueen toimintaa ja taloutta sekä kehitystä. Tämä toteutetaan yhteistyössä poliittisen johdon ja hyvinvointialueen johdon kanssa. Asetetaan selvät tavoitteet ja mittarit. Edunvalvontasuunnitelma tulee olla valmis maaliskuussa 2023 mennessä.

1.2. Hyvinvointialueen strategia

Kymenlaakson hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia on valmisteltu hyvinvointialuelain §41 ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain §11 määritteiden mukaisesti. Pelastustoimen osalta valmistellaan aluevaltuuston hyväksyttäväksi hyvinvointialueen strategiaan perustuva palvelutasopäätös keväällä 2023. Kansallisesti asetetut tavoitteet sote-uudistukselle yhdenvertaisista, laadukkaista ja kustannustehokkaista palveluista on Kymenlaakson hyvinvointialueen strategiatyöllä konkretisoitu ja laadittu alueelle tavoitteet ja määritetty tavoitetila strategiaan pohjautuvan toiminnan johtamiseksi. Kymenlaakson hyvinvointialueen strategia perustuu arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa on määriteltä myöskin sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kymenlaakson hyvinvointialueen strategian rinnalla on laadittu talouden ja toiminnan suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus. Palvelustrategian täytäntöön panoa ohjaamaan on valmisteltu palvelujen järjestämissuunnitelma, joka toimii samalla palvelutuotannon kehittämissuunnitelmana.

Kymenlaakson hyvinvointialueen strategian valmistelu toteutettiin kahdessa vaiheessa kevään 2022 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa tammi-maaliskuussa osallistettiin asiantuntijoita, päättäjiä, asukkaita ja henkilöstöä haastatteluilla ja kyselyillä strategian pohjakartoitukseen. Toisessa vaiheessa valtuustokauden alussa maaliskokuussa työstiin hyvinvointialuestrategiaa ja palvelustrategiaa kahdessa työryhmässä, joihin kuului hyvinvointialueen hallituksen ja valtuuston edustus, virkamiesjohtoa sekä henkilöstön edustaja. Molemmat työryhmät kokoontuivat strategiatyön aikana 4 strategiatyöpajassa. Työskentelyn tuloksena syntyneet strategialuonnokset esiteltiin työryhmien jäsenille 30.5.2022 ja tilaisuudessa esitetyt muutokset huomioiva strategialuonnos oli aluehallituksen käsittelyssä 6.6.2022. Strategian viimeisteleminen aluehallitus nimitti työryhmän aluehallituksen puheenjohtajasta sekä valtuustoryhmien puheenjohtajista, jotka kokoontuivat kolme kertaa kesä-elokuun aikana. Työryhmän viimeistelemtä hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia käsiteltiin aluehallituksessa 5.9.2022 ja edelleen aluevaltuustossa 27.9.2022.

Hyvinvointialuestrategiaan vuosille 2023-2025 on määritelty tahtotilaksi hyvinvoivat kymenlaaksolaiset, jota tavoitellaan tarjoamalla arjen tuki ja turva - elämän kaikissa vaiheissa. Toimintaa ohjaavat tavoitteet kohdentuvat palveluihin, talouteen ja henkilöstöön. Niihin ja niistä johdettuihin osatavoitteisiin määrittelevät toimialat omat keskeiset toimenpiteet ja toteutumisen seurannan mittarit. Lisäksi toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty ihmisläheinen, luotettava, uudistuva ja osallistava.



Kuva 1. Hyvinvointialuestrategiakokonaisuus

Palvelustrategiassa on kuvattu alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen erityispiirteet sekä palvelulupaus kymenlaaksolaisille ”Olemme sinua varten: oikea-aikaisesti, turvallisesti ja palvelutarpeesi huomioiden”. Lisäksi palvelustrategiassa määritellään yhteiset strategiset linjaukset, jotka ohjaavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluidemme toteuttamista.

● MITÄ TAVOITTELEMME SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUISSA?

Yhteiset strategiset linjaukset ohjaavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluidemme toteuttamista

Palvelurakenne

- Painotamme peruspalveluita
- Siirrämme painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin
- Panostamme avohoittoon

Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin ja vastaamme asiakkaidemme tarpeisiin yhä varhaisemmassa vaiheessa. Pitkällä aikavälillä vahvistamme avopalveluita: hyödynnämme entistä vahvemmin kevyitä palveluratkaisuja laitoshoitoon rinnalla. Pyrimme myös vahvistamaan perustason palveluita ja väentämään kaikkien erikoistason palveluiden käyttöä pitkällä aikavälillä.

Palveluiden verkosto

- Painotamme vahvasti etä- ja digipalveluita
- Kehitämme säännöllisiä perustason palveluita
- Parannamme peruspalveluiden yhteistoimintaa
- Tehostamme erikoistason palveluita
- Toimimme palveluita yhteensovittaen

Lisäämme etä- ja digipalveluiden osuutta palvelussamme tarjoataksemme asiakkaillemme monipuoliset asiointimahdollisuudet. Kehitämme säännöllisiä perustason palveluita ja kehoitamme niiden välistä yhteistyötä yhden luukan periaatteeseen pääsemiseksi sekä resurssien ja osaamisen tehokkaam käyttöön varmistamiseksi. Teemme tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Myös erikoistason palveluiden yhteistyötä pyritään parantamaan keskittämällä osaamista soveltuvilla osin.

Palvelutaso

- Parannamme perus- ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuutta ja vaikuttavuutta
- Painotamme palveluvalikoimassa lakisääteisiä palveluita

Parannamme palveluiden saatavuutta, etenkin perustason ja ennaltaehkäisevien palveluiden osalta. Tuotamme ain edellyttämät palvelut laadukkaasti ja vaikuttavasti. Lisäksi laajennamme palveluvalikoimaamme vaikuttavasti myöskin ennaltaehkäisevien palveluiden osalta.

Tuotantotavat

- Turvaamme oman tuotannon ydinpalveluissa
- Hyödynnämme ostopalveluita tukipalveluissa

Hyödynnämme sosiaali- ja terveyspalveluissa ensisijaisesti omaa tuotantoamme, jota ostopalvelut täydentävät. Tukipalveluissa säilytämme riittävän oma osaamisen – muuten käytämme markkinoiden parhaita toimijoita.

14

Kuva 2. Palvelustrategian strategiset linjaukset

1.3. Organisaatorakenne

Kymenlaakson hyvinvointialueen konserniin kuuluu yksi tytäryhteisö ja kolme osakkuusyhteisöä. Tytäryhteisö Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy omistaa, hallinnoi ja vuokraa hyvinvointialueen käyttämiä toimitiloja sekä osaa käytössä olevista koneista ja laitteista. Hyvinvointialue omistaa yhtiöstä 100 %.

Osakkuusyhteisöistä Kaiku24 Oy tuottaa asiakasohjauksen palveluita. Hyvinvointialue omistaa yhtiöstä 40 %. Kymijoen Ravintopalvelut Oy tuottaa potilaiden ja henkilökunnan ateriapalvelut. Hyvinvointialueen omistusosuus yhtiöstä on 33,47 %. Kaakkois-Suomen Tieto Oy tuottaa perustietotekniikan ja palvelinkapasiteetin ylläpitopalveluja. Hyvinvointialue omistaa yhtiöstä 20,31 %.

Kymenlaakson hyvinvointialueen johtamis- ja ohjausrakenteen valmistelu käynnistyi elokuussa 2021. Valmistelua toteutettiin Sosiaali- ja terveysministeriön tiekartan tehtävien mukaisesti, jossa yhtenä tehtävänä oli organisaatio- ja johtamisrakenteen määrittely. Organisaation valmistelu toteutettiin johtamisrakenteen rinnalla siten, että poliittinen johtamisjärjestelmä

(luottamushenkilöorganisaatio) valmisteltiin väliaikaisen toimielimen johdossa 17.9.2021 - 2.1.2022 liittyen tammikuussa toteutettuun aluevaltuuston vaaliin. Luottamushenkilöorganisaation valmistelua ohjasi myös Kymenlaakson hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) aikana poliittinen seurantaryhmä. 8.3.2022 aluevaltuuston järjestäytymiskokouksen jälkeen tarkennuksia toteutettiin aluehallituksen valmistelemana valtuustoryhmien palautteiden perusteella.

Organisaation valmistelussa on huomioitu aluevaltuuston 8.3.2022 järjestäytymiskokouksessa hyväksymän hallintosäännön I-osan määräykset siten, että hyvinvointialuejohtajan alainen henkilöstöorganisaatio on valmisteltu neliportaiseksi:

- toimialat (joista päättäisi aluevaltuusto),
- tulosalueet (joista päättäisi aluehallitus),
- toimintayksiköt (joista päättäisi hyvinvointialueen johtaja) sekä
- mahdollinen yksi alempi esihenkilön johtama taso "kustannuspaikka" (joista päättäisi toimialajohtaja).

Tällä esitetyllä toimialajaolla turvataan lain edellyttämien järjestämis- ja tuottamisvastuiden toteutus sekä mahdollistetaan organisaation selkeä johtaminen ja toimenpiteiden vastuuttaminen ja integraation toteutuminen. Lisäksi se huomioi sote-järjestämislain 29 §:n velvoitteet hyvinvointialueelle mm. alueensa väestön hyvinvoinnin ja terveyden väestöryhmittäiseen seurantaan, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen, saatavuuden, laadun, vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden sekä asiakkaiden palvelujen yhteensovittamiseen. Myös pelastuslaitoksen toiminta turvataan sosiaali- ja terveystoimien kanssa rinnakkaisena toimialana, jolla on omat viranomaistehtävänsä ja oma tuotantovastuu. Organisoitumisessa huomioidaan myös hyvinvointialueen velvoite kustannusten hallintaan ja tuottavuuden parantamiseen, joka edellyttää tietoon perustuvaa johtamista toiminnan, tuotannon ja talouden ohjauksen, johtamisen ja päätöksenteon tukena.

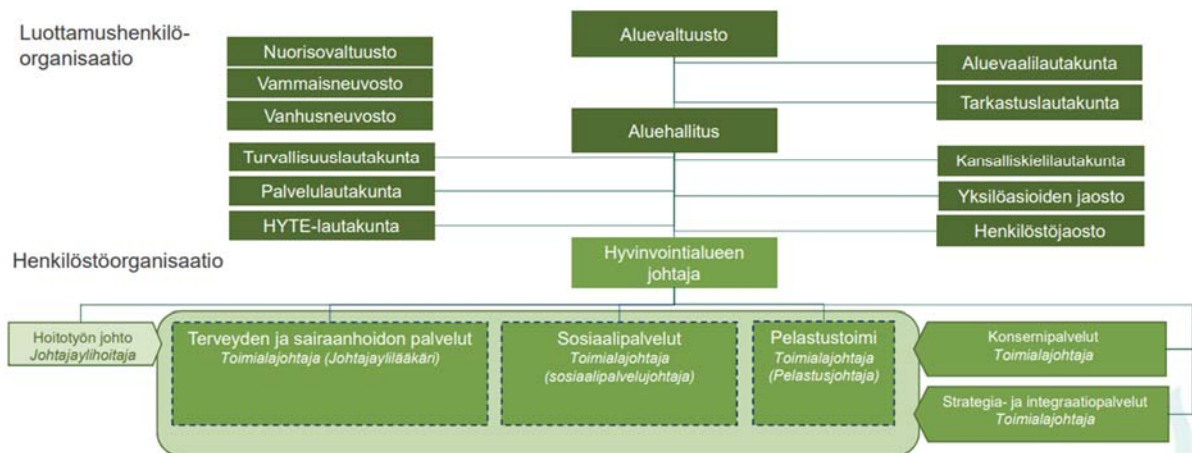
Kymenlaakson hyvinvointialueen valtuusto hyväksyi 11.5.2022 hyvinvointialueen henkilöstöorganisaation ylitason 1.1.2023 alkaen. Ylimmällä organisaatiotasolla hyvinvointialue jakautuu viiteen toimialaan.

Hyväksytyt toimialat ovat:

- ✓ terveyden ja sairaanhoidon palvelut

- ✓ sosiaalipalvelut
- ✓ pelastustoimi
- ✓ konsernipalvelut
- ✓ strategia- ja integraatiopalvelut.

Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatio Aluevaltuusto 11.5.2022



Kuva 3. Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatio

Päätöksen jälkeen hyvinvointialueen hallitus jakoi toimialat tulosalueisiin, jotka muodostuvat isoista ja/tai strategisista toiminnallisista kokonaisuuksista. Samalla hallitus päätti, että tulosalueet jakautuvat hyvinvointialuejohtajan päättämiin toimintayksiköihin ja että toimintayksiköt puolestaan jakautuvat toimialajohtajan päättämiin kustannuspaikkoihin. Kustannuspaikka on hierarkian alin taso, jolle kustannukset ja tulot sekä suoritteet kirjataan. Hyvinvointialueen valtuuston ja hallituksen päätösten pohjalta hyvinvointialueelle on valmisteltu 1.1.2023 aloittavat toimintayksiköt ja nämä on jaettu kustannuspaikkoihin. Henkilöstöorganisaation lisäksi tietojärjestelmiä varten on suunniteltu luottamushenkilöorganisaatiotasot (toimielin). Vt. hyvinvointialuejohtaja hyväksyi 1.1.2023 aloittavat toimintayksiköt ja alustavat kustannuspaikat Kymenlaakson hyvinvointialueelle viranhaltijapäätöksellä 49/2022, 9.6.2022 D/1388/00.02.14/2022.

Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatio



Kuva 4. Kymenlaakson hyvinvointialueen toimialat ja tulosalueet

1.4. Toimintaympäristön muutokset ja riskit

Kymenlaakson korkea palvelutarve ja haastava taloustilanne yhdistettynä koronaviruspandemian kasvattamaan sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaan luovat tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistamiselle ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiselle. Kymenlaakso on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen näkökulmasta haastava, sillä alueen väestön palvelutarve on suuri, syntyvyys vähäistä ja ikään-tyneiden osuus väestöstä on maan suurimpia. Alueen työttömyys on monimuotoista ja mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavia on alueen 18–34-vuotiaisiin suhteutettuna maan eniten. Työkäisistä noin kolmannes uskoo, ettei todennäköisesti jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka. Lisäksi huumeongelmat ovat maan kärkitasoa, sairastavuus on keskimääräistä suurempaa, syrjäytymisvaarassa olevia nuoria aikuisia on suhteellisesti maan eniten ja lapsiperheiden ongelmat ovat alueella moninaisia, joka puolestaan lisää lasten ja nuorten palvelujen tarvetta. (Lähde: THL arviointiraportti)

Turvallisuustyöympäristön muutos edellyttää varautumista välittömiin ja välillisiin vaikutuksiin sekä suunnitelmallista huoltovarmuuden kehittämistä hyvinvointialueella. Turvallisuustyöympäristön muutos on jo näkynyt muun muassa kohonneina energian hintoina ja itärajan liikenteen muutoksena. Hyvinvointialueen tulee kehittää muun muassa varautumista sähkökatkoihin ja viestiliikennehäiriöihin sekä polttoaineen jakelun varmistamista niin, että ne kattavat koko hyvinvointialueen kriittiset toiminnot.

Lainsäädäntömuutokset voivat tuoda uusia velvoitteita tai vaatimuksia sekä muuttaa hyvinvointialueen käytettävissä olevaa rahoitusta tehtävien hoitamiseen. Näin ison muutoksen yhteydessä on odotettavissa lainsäädännön korjauksia erityisesti toiminnan alkuvuosina. Hyvinvointialueen on oltava selvillä, kuinka lainsäädännön oletetaan muuttuvan lähivuosina, jotta muutoksiin voidaan vaikuttaa sekä niiden toteutumiseen valmistautua etukäteen.

Pelastustoimen kannalta Kymenlaakson erityispiirteinä ovat hajallaan olevat riskialueet ja poikkeuksellisen suuri määrä suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavia laitoksia. Lisäksi erityispiirteinä ovat ulkoraja, merialue ja siihen liittyvät onnettomuusriskit. Nämä piirteet vaikuttavat myös ensihoitoon, sairaalapalveluihin sekä sosiaalitoimeen.

- Kymenlaaksossa on 1. luokan riskialueita seitsemässä eri paikassa, joissa pelastusyksikön tulisi ehtiä kohteeseen 6 minuutissa. Lisäksi Kymenlaaksossa on paljon taajamia, jotka ovat pelastustoimen 2. ja 3. luokan riskialueita ja joiden tehtävien hoitaminen perustuu pääosin sopimuspalokuntiin.
- Riskikohteiden osalta erityisriskin muodostavat kemikaaliriskit, poikkeuksellisen suuri määrä suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavia laitoksia ja niihin liittyvää logistiikkaa.

1.5. Henkilöstösuunnitelma 2023-2025

Henkilöstömenojen osuus hyvinvointialueen toimintakuluista vuonna 2023 on noin 44 %, joten henkilöstömenojen hallinta on keskeistä talouden tasapainon säilyttämisessä. Hyvinvointialueen palkkakustannusten nousuun varautuminen vuonna 2023 on 3,4 %. Palvelutoiminnan uusien perustettavien työsuhteisten toimien ja nimikemuutosten kokonaiskustannukset ovat sivukuluineen 9,6 miljoonaa euroa. Uusien perustettavien virkojen kokonaiskustannukset ovat sivukuluineen 1,9 miljoonaa euroa. Nimikemuutokset ja uudet vakanssit on kuvattu liitteessä 5. Näillä uusilla toimilla ja viroilla vastataan lainsäädännön vaatimaan lisäresurssointiin sekä

vähennetään vuokratyövoiman käyttöä. Palvelutarpeen ja lainsäädännön muutokset, joihin uudet toimilisykset ja nimikemuutokset kohdentuvat, on avattu tarkemmin toimialojen teksteissä. Palkkakustannukset sisältävät varautumisen hyvinvointialueen palkkaharmonisaatioon noin 0,4 miljoonan euron kustannustasolla.

Eläkemenoperusteista maksua ei ole enää vuonna 2023, vaan sen korvaa tasausmaksu. Tasausmaksu jaetaan hyvinvointialueiden ja kuntien kesken siinä suhteessa, mikä on hyvinvointialueiden ja kuntien osuus niiden julkisten alojen eläkelain 85 ja 86 §:ssä tarkoitetuista työansioista lain voimaantullessa. Keva on käyttänyt alustavana ennusteena sitä, että kuntiin jää 45 % palkkasummasta ja hyvinvointialueille 55 %. Valtiovarainministeriö vahvistaa tasausmaksun kokonaismäärän vuosittain. Tasausmaksun kokonaismäärän arvioidaan olevan nykyisen eläkemenoperusteisen maksun suuruusluokkaa. Tasausmaksun määrään vaikuttaminen tapahtuu jatkossa yhä vahvemmin työkykyjohtamisen toimintamalleilla.

Vuonna 2023 on edelleen varauduttava muuttuviin henkilöstökustannuksiin, joita tulee aiheuttamaan vallitseva työmarkkinatilanne, hoitohenkilökunnan vaikeutunut rekrytointi sekä edelleen covid-poissaolot ja sen aiheuttamat hoitohenkilöstön lisätarpeet. Pandemia aiheutti terveyspalveluissa hoitovelkaa, jota edelleen joudutaan purkamaan mm. lisätyönä jononpurkuna. Muuttuviin henkilöstökustannuksiin tulee vaikuttamaan myös palvelurakenteiden muutokset sekä niihin vaikuttavat lainsäädännölliset muutokset, kuten henkilöstömitoituksen määrittely. Koronapandemia sekä palvelutoiminnan kehittyminen ja muuttuva rahoituspohja hyvinvointialueella pakottaa uudistamaan työn tekemisen tapoja ja palveluiden järjestämistä, millä voi olla merkittäviäkin, mutta vaikeasti ennakoitavia vaikutuksia. Esimerkiksi etätyön lisääntyminen on yhteiskunnallisena ilmiönä merkittävä. Teknologinen kehitys, kuten digitalisaatio ja robotisaatio, voivat merkittäväällä tavalla vähentää paikallisesti tuotettujen palvelujen tarvetta, jonka vaikutukset voivat esimerkiksi näkyä positiivisesti asiantuntijoiden rekrytoinneissa Kymenlaaksossa.

Kunta- ja hyvinvointialueiden virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa vuoteen 2025 saakka. Virka- ja työehtosopimuksilla on sovittu vuosille tälle aikavälille kaiken kaikkiaan vajaa 5 prosentin sopimuskorotuksista. Tämä sisältää palkankorotukset sekä muut työnantaja velvoittavat sopimuslinjaukset, joilla on palkkakustannusten korotusvaikutuksia. Osa tulevista korotuksista ja niiden ajankohdista täsmentyy vasta myöhemmin.

Oman työvoiman henkilöstökustannusten nousu on osa strategista linjausta, jolla pyritään edelleen vähentämään henkilöstön ostopalvelun käyttöä. Tämä tapahtuu lisäämällä vakituista ja määräaikaista henkilötyövoimaa. Tavoitteena on asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyden lisääminen, palvelun laadun ja oman osaamisen kasvattaminen. Henkilöstöressurssien saatavuus on entisestään heikentynyt, mikä näkyy ilmiönä koko sote-kentässä.

Kymsotessa aloitettiin kehittämään resurssien saatavuutta siirtymällä asteittain digitaaliseen hakijalähtöiseen ja keskitettyyn rekrytoinnin toimintamalliin. Resurssiohjauksella eli rekrytoinnin ja työvuorosuunnittelun keskittämällä haetaan henkilöstö- ja resurssisuunnittelun tehokkuutta, osaamisen vahvistamista ja lähiesihenkilöiden työajan kohdentamista lähityön ja palvelutoiminnan operatiiviseen johtamiseen. Tämä työ jatkuu hyvinvointialueella asetettujen säästötavoitteiden toteuttamiseksi. Ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla varaudutaan resurssien ja osaamisen turvalliseen siirtymiseen tulevalle hyvinvointialueelle. Henkilöstösuunnittelu sisältää henkilöstörakennesuunnittelun, jonka tarkoituksena on uudelleen kohdentaa työtehtäviä yhä paremmin koulutuksen mukaisesti.

Kunta-alan toiminta- ja työympäristössä on useita kehityssuuntia, jotka vaikuttavat osaamistarpeisiin. Näitä ovat esimerkiksi rakenneuudistukset, palvelujen tuotantotapojen uudistukset, teknologiakehitys, väestökehitys ja työurien pidentyminen. Hyvinvointialueelle laaditaan erillinen henkilöstöohjelma vuosille 2023-2025. Henkilöstöohjelma yhdessä koulutusohjelma 2023 kanssa kuvaavat tarkemmin henkilöstön osaamisen ylläpitämisen, kasvattamisen sekä laajentumisen.

1.6. Toiminta- ja tuottavuusohjelma 2023-2025

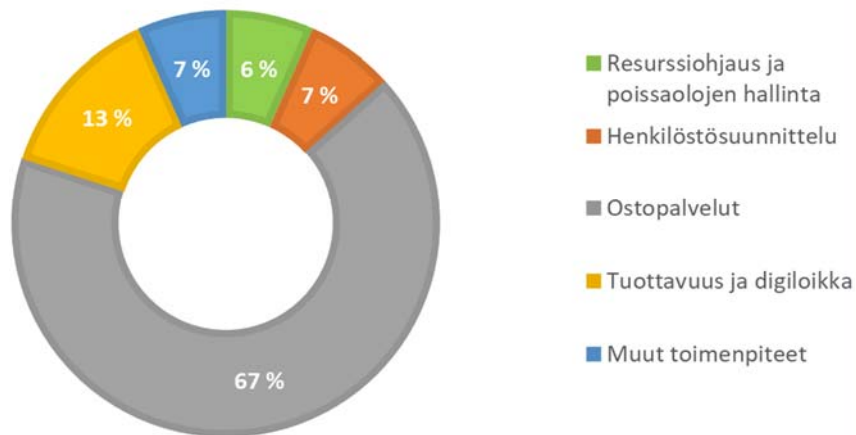
Kymenlaakson hyvinvointialueella käynnistetään toiminta- ja tuottavuusohjelma vuosille 2023-2025. Jo loppuvuonna 2022 aloitetun ohjelman suunnittelua ja toteutusta jatketaan koko suunnittelujakson 2023-2025 ajan. Ohjelmalla tavoitellaan myös kyseisen kauden talouden tasa-painotusta.

Toiminta- ja tuottavuusohjelma tulee sisältämään 27 milj. euroa kustannussäästötavoitteen vuodelle 2023. Merkittävin toimenpiteiden kohde on ostopalvelujen hallinta. Suurin yksittäinen erä muodostuu koronaan liittyvien kustannusten pienentymisestä.

Kokonaissäästötavoitteesta on budjetoitu toimialoille toimintasuunnitelman mukaisesti 12 milj. euroa. Ohjelman säästötavoitteesta 15 milj. euroa on kohdennettu talousarviossa kaikille viidelle toimialalle niitä vastaavien budjetoitujen kululajien suhteessa.

Ohjelma sisältää resurssiohjauksen ja henkilöstösuunnittelun, ostopalvelujen hallinnan ja digiloikan osiot.

TOIMINNAN JA TUOTTAVUUDEN KEHITTÄMINEN 2023



Kuva 5. Toiminnan ja tuottavuuden kehittäminen 2023.

Resurssiohjauksen ja henkilöstösuunnittelun toimenpiteitä ovat:

- Henkilöstörakenne- ja osaamissuunnittelu kytketään osaksi jokaista muutostoimintaa ja hanketyöskentelyä
- Työmuotoilu ja työnrakenteelliset muutokset, muutosten suunnittelu entistä systemaattisemmin ja ennakoiden (Case osastotyö- ilmiönä)
- Työntuottavuuden ja laadun standardointi
- Työn prosessit ja suunnittelu
- Asiakkaan ylisektorin menevät prosessit: yhteisvastaanotot, ”ammattilaiset asiakkaan luokse”,
- Työkykyjohtaminen (osatyökykyiset, sijoittaminen, korvaavatyö)

Ostopalveluosion toimenpiteinä ovat:

- Varmistetaan riittävä oma tuotanto
- Ostojen suunnittelua, ennakointia ja seurantaa lisätään (tavoite, mittarointi)
- Lisätään vaikuttavuuden ja lopputuloksen ostamista resurssien sijaan
- Varmistetaan, että rekrytoinnissa onnistuminen ja oman toiminnan kehittämisestä saadut hyödyt vähentävät ostettujen palveluiden käyttöä
- Hyödynnetään palvelutuottajien osaamista lisäämällä markkinavuoropuhelua
- Tehostetaan hankintamenetelmiä ja –prosesseja sekä markkinoiden seurantaa

Digiloikan ja tuottavuuden kehittämisen toimenpiteitä ovat:

- Digitaalinen sote-keskus
 - Tulevaisuuden sote-keskus ja RRP-hankkeet + KAIKU
- Neuvonta ja asiakasohjaus
 - Ehjä ja sujuva asiakaspolku ehkäisevistä korjaaviin palveluihin
 - Tulevaisuuden sote-keskus ja RRP-hankkeet + KAIKU
- Johtaminen
 - Toimeenpanokykyämme vahvistetaan lean-menetelmin (Big Room, päivittäisjohtaminen, Kaizen –viikot) ja osallistamista vahvistamalla
 - Alueellinen verkostotoiminta ja yhdyspintatyö
- Muut
 - Tietojohtamisen ja tietohallinnon kyvykkyksiä vahvistamalla pyritään parantamaan palvelutuotannon tuottavuutta

2. Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

2.1. Talousarvion sitovuus ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Aluevaltuusto hyväksyy hyvinvointialueen ja toimialojen toiminnan ja talouden tavoitteet. Aluehallitus hyväksyy tulosaluetasoiset käyttösuunnitelmat talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Talousarvion sitovuus vahvistetaan valtuustossa talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Esitys valtuustolle on, että tulosalueen sitovaksi määrärahaksi käyttötalouden osalta vahvistetaan tuloslaskelmaperusteisesti sisäinen/ulkoinen tilikauden tulos.

Aluevaltuusto hyväksyy investointisuunnitelman kokonaismäärän sisältäen pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystalouden osasuunnitelmat. Aluevaltuusto hyväksyy investoinnit käyttöömaisuusryhmittäin. Käyttöömaisuusryhmät ovat:

- Rakennukset
- Laitte- ja kalustohankinnat
- ICT ja muut aineettomat hyödykkeet
- Investointia vastaavat sopimukset. Ryhmä voi sisältää kaikkia edellä mainittuja käyttöömaisuusryhmiä.

2.2. Käyttötalous

Asiakasmaksuihin ei ole tulossa lainsäädännön muutoksia vuodelle 2023. Maksutuotot on arvioitu talousarvioon varovaisuuden periaatteen mukaisesti vuoden 2022 suorite- ja maksutietojen perusteella, ellei toiminnan muutoksesta johtuen ole ollut perusteltua budjetoida maksutuottoja toisin. Tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot on budjetoitu noudattaen aiemmin toteutuneita tuottotasoja.

Kunta-alan palkkaratkaisu (8.6.2022) koskee sopimuskautta 1.5.2022–30.4.2025. Kuntien ja kuntayhtymien lisäksi ratkaisua sovelletaan myös hyvinvointialueisiin. Palkankorotusten vaikutukseksi talousarviovuodelle 2023 henkilöstökuluihin on arvioitu +3,4 %. Lisäksi henkilöstökulut sisältävät varautumisen hyvinvointialueen palkkaharmonisaatioon 0,4 miljoonan euron kustannustasolla. Kymsote on toteuttanut henkilöstön palkkaharmonisaation vuoden 2022 aikana, jonka mukainen palkkataso siirtyy hyvinvointialueelle. Vuositason vaikutus on hyvinvointialueella korkeampi, koska Kymsotessa harmonisaatio on toteutettu kesken vuotta, eikä korkeampi palkka ole ollut voimassa täyttä 12 kuukautta.

Hallitus on 17.11.2022 antanut eduskunnalle esityksen iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen porrastamisesta. Esityksen mukaan henkilöstömitoituksen vähimmäismitoitus olisi 0,65 työntekijää asiakasta kohti 1.4.2023 alkaen ja 0,7 työntekijää 1.12.2023 alkaen. Lakiesityksen mukainen henkilöstömitoituksen nosto aiheuttaa tarpeen lisätä vanhuspalvelujen henkilöstöä 114 henkilöllä, mikä lisää henkilöstökuluja noin 4,3 miljoonaa euroa. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyviä henkilöitä on 269. Siirtyvän henkilöstön henkilöstökulut ovat noin 12,9 miljoonaa euroa.

Henkilösivukulut on budjetoitu talousarvioon 2023 seuraavasti:

- lomarahaa 6,0%
- palkkaperusteinen eläkemaksu 17,29%
- sairausvakuutusmaksu 1,34%
- tapaturmavakuutusmaksu 0,27%
- työttömyysvakuutusmaksu 2,05%
- muut sosiaalivakuutusmaksut 0,05%.

Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat eläkemaksujen tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Tasausmaksu perustuu Kevalakiin (Laki Kevasta 19 §), jossa määritetään niin tasausmaksun kokonaismäärä kuin työnantajakohortaisen jaon perusteet. Hyvinvointialueiden tasausmaksu jaetaan eri hyvinvointialueiden kesken samassa suhteessa kuin ko. alueet saavat valtionrahoitusta. Kymenlaakson hyvinvointialueen tasausmaksun arvioitu ja budjetoitu summa vuodelle 2023 on 12,0 miljoonaa euroa. Kerättävän tasausmaksun kokonaismäärä vahvistetaan joulukuussa ja työnantajakohortaiset laskelmat tulevat alkuvuodesta.

Taloussuunnitelmissä (aluehallitus 5.9.2022, laadittu Kymnsoten osavuosisuunnitelman Q2 2022 ennusteen perusteella) oli huomioitu 3,6 %:n palvelujen oston sekä 2,1 %:n aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden, avustusten ja muiden toimintakulujen kustannusten nousu. Kustannustason nousu tulee todellisuudessa olemaan arvioitua suurempaa johtuen muun muassa ostopalveluiden merkittävistä hinnankorotuksista. Hyvinvointialueen vuoden 2023 budjetoinnissa on pyritty huomioimaan mahdollisimman realistisesti tiedossa olevat hinnankorotukset ja muut kustannusten nousupaineet.

Valtionrahoitus vuodelle 2023 koostuu seuraavista eristä:

Laskennallinen rahoitus	740 383 341 €
<u>Siirtymätasaus</u>	<u>21 744 750 €</u>
Rahoitus yhteensä	762 128 091 €

Valtion vahvistettu rahoitus (17.11.2022) perustuu kuntien taloussuunnitelmiin (sote- ja –pelakustannukset) vuodelle 2022, sekä arvioon uusien palveluiden tuottamisen kustannuksesta valtakunnallisesti. Laskennallinen rahoitus määräytyy tarvetekijöiden perusteella ja siirtymätasaus määräytyy siirtymävaiheessa laskennallista rahoitusta suurempien kustannusten perusteella.

Vielä määrittelemätön lopullinen rahoitus vuodelle 2023 varmistuu kuntien tilinpäätösten ja uuden rahoituslaskelman valmistuttua vuoden 2023 lopulla. Mahdollinen puuttuva rahoitus tai palautettava osuus on maksussa tammikuussa 2024. Kymenlaakson hyvinvointialue on esittänyt taloussuunnitelman perustuen Kymenlaakson alueella toteutuvien siirtyviin eriin noin 39,6 miljoonaa euroa kertakorvaustarpeen rahoituslaskelmapohjaan.

Kymenlaakson hyvinvointialueen tuloslaskelma 2023-2025

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	85 046	85 978	86 303
Myyntituotot	11 016	11 137	11 179
Maksutuotot	53 129	53 711	53 915
Tuet ja avustukset	13 590	13 739	13 791
Muut toimintatuotot	7 311	7 391	7 419
Toimintakulut	-936 968	-908 917	-875 967
Henkilöstökulut	-409 760	-407 760	-405 760
Palvelujen ostot	-390 525	-364 525	-331 525
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 098	-55 457	-56 289
Avustukset	-24 499	-24 391	-24 757
Muut toimintakulut	-55 085	-56 783	-57 634
Toimintakate	-851 921	-822 939	-789 664
Valtion rahoitus*	801 728	827 660	843 294
Rahoitustuotot ja -kulut	4 241	541	741
Rahoitustuotot	5 191	1 191	1 191
Rahoituskulut	-950	-650	-450
Vuosikate	-45 952	5 262	54 371
Poistot ja arvonalentumiset	-4 386	-4 400	-4 400
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-50 339	862	49 971
Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	-50 339	-49 477	494

*Talousarvion 2023 osalta Kymenlaakson hyvinvointialue on arvioinut kertakorvauksen suuruudeksi 39,6 milj. euroa. Lakiesitys kertakorvauksen kirjaamisesta ei ole vielä vahvistunut talousarvion laadintavaiheessa. Jos vuodelle 2023 arvioitu kertakorvaus huomioidaan maksuvuoden 2024 tulona, talousarviovuoden 2023 alijäämä olisi 90,5 milj. euroa ja taloussuunnitteluvuoden 2024 ylijäämä olisi 40,8 milj. euroa. Vuoden 2025 kumulatiiviseen alijäämään vuoden 2023 kertakorvauksen kohdistamisella ei ole vaikutusta.

Taulukko 1. Kymenlaakson hyvinvointialueen tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelmavuosille 2023-2025 tuhansina euroina.

2.3. Investoinnit

Hyvinvointialueet laativat vuosittain esityksen seuraavan tilikauden ja seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja niiden rahoituksesta. Suunnitelmat käsitellään

sosiaali- ja terveysministeriössä ennen talousarvion käsittelyä. Investointisuunnitelmat laaditaan erillisenä sosiaali- ja terveysaloille sekä pelastustoimelle. Investointisuunnitelmassa käsitellään hyvinvointialueen omat investoinnit sekä sopimusten kautta toteutettavat investoinnit.

Kymenlaakson hyvinvointialueen investointisuunnitelma on käsitelty aluevaltuustossa 27.9.2022. Tämän jälkeen investointisuunnitelmaan tehtiin vielä teknisiä korjauksia ministeriön pyynnöstä. Investointisuunnitelma on hyväksytty sosiaali- ja terveysministeriössä sekä sisäministeriössä 4.11.2022 mennessä ministeriöihin toimitetun suunnitelman ja selvitysten perustella 24.11.2022. Aluevaltuusto vahvistaa lopullisen investointisuunnitelman vuosille 2023-2027 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Valtiovarainministeriön ohjeen mukaisesti yksittäinen investointi kirjataan kokonaisuudessaan sitoutumisvuodelle, vaikka toteutusaikataulu olisikin useammalle vuodelle. Investointisuunnitelmassa Kymenlaakson hyvinvointialueen omat investoinnit ovat vuodelle 2023 yhteensä 9,2 milj. euroa ja suunnitelmakaudelle 2023-2025 yhteensä 17,4 milj. euroa.

Investointien kaltaisina sopimuksina toteutettavat hankinnat ovat vuodelle 2023 yhteensä 136,1 milj. euroa ja suunnitelmakaudelle 165,8 milj. euroa. Investointisuunnitelmasta poiketen Kymsote-kiinteistölle tehtävä käyttöomaisuuden luovutus on jätetty alla olevasta yhteenvedosta pois; luovutus toteutuu Kymsotessa 31.12.2022 mennessä.

Investointisuunnitelma (1000 €)	2023	2024	2025	Yht.
Pysyvät vastaavat	9 213	4 710	3 456	17 379
Laite- ja kalustohankinnat	1 672	1 290	1 290	4 252
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	7 541	3 420	2 166	13 127
Investointeja vastaavat sopimukset	136 071	22 092	7 582	165 745
Rakennukset	131 896	18 700	4 200	154 796
Laite- ja kalustohankinnat	4 175	3 392	3 382	10 949
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	22 835	4 050	1 670	28 555
Investointituet	7 773	3 420	2 166	13 359
Nettoinvestoinnit yhteensä	160 346	27 432	10 542	198 320

Taulukko 2. Yhteenvedo investoinneista 2023-2025.

2.4. Rahoitus ja talouden tasapaino

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu rahoituslain (617/2021, 5 §) määrittämään laskentamalliin, jonka pohjana on kuntien valtiolle raportoimien kunnilta siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja pelastustoimen nettokustannukset. Valtion talousarvion osoittama rahoitus hyvinvointialueille on 22,5 Mrd euroa (rahoituslaskelma 17.11.2022). Laskelmat on tehty vuoden 2021 lopullisten tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarviotiedon mukaisten kuntien sote-tehtävien ja pelastustoimen nettokustannusten perusteella. Vuoden 2022 tasossa arvioituna kuntien siirtyvät sote-kustannukset ovat yhteensä noin 20,7 miljardia euroa. Kuntien pelastustoimen tehtävien kustannukset ovat vuoden 2022 tasossa 485 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoituspohja on siten 21,2 miljardia euroa. Kun hyvinvointialueiden rahoituksessa huomioidaan palvelutarpeen kasvu, hyvinvointialueiden hintaindeksi sekä uudet ja laajenevat tehtävät, on vuoden 2023 rahoitus koko maan tasolla noin 22,5 miljardia euroa.

Laskennallinen rahoitus Kymenlaakson hyvinvointialueelle on 740.383.341 euroa ja siirtymätasaus 21.744.750 euroa. Kiinteä kokonaisrahoitus vuodelle 2023 on 762.128.091 euroa. Hyvinvointialueille kohdistuva rahoitus tarkentuu syksyllä 2023, kun kuntien tilinpäätöksiin 2022 perustuvat laskelmat valmistuvat. Talousarvion 2023 osalta Kymenlaakson hyvinvointialue on arvioinut kertakorvauksen suuruudeksi 39,6 milj. euroa (Kertakorvauserä, Rahoituslaki 617/2021, 10 §). Vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan hyvinvointialueelle vuoden 2022 joulukuun 1. päivänä ja toinen puoli 1.1.2023 mennessä. Tämän maksuerän avulla hyvinvointialueella voidaan varmistaa turvallinen siirtymä rahoituksen riittävyyden näkökulmasta varsinaisen toiminnan alkaessa 1.1.2023

Talousarviovuodelle 2023 ja taloussuunnitteluvuosille 2024 - 2025 rahoitus on riittämätön vuoden 2022 aikana realisoituneessa kustannustasossa lakisääteisten palveluiden tuottamiseksi. Kymenlaaksossa on budjetoitu ensimmäinen toimintavuosi alijäämäiseksi 50,4 milj. euroa. Ilman kertakorvausarviota (39,6 milj. euroa) alijäämän suuruus vuodelle 2023 on 90 milj. euroa.

Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoituksesta pieni osuus, noin 86 milj. euroa on budjetoitu toteutuvan toimintatuottoina. Merkittävin erä on maksutuotot, jotka ovat hieman alle 54 milj. euroa.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) mukaisesti hyvinvointialueiden taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Näin ollen taloussuunnitelman 2023–2025 tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä. Kymenlaakson hyvinvointialue käynnistää toiminta- ja tuottavuusohjelman suunnittelun varsinaisen toiminnan käynnistyessä 2023.

	Talousarvio	Suunnitelma	Suunnitelma
	2023	2024	2025
Kumulatiivinen alijäämä(-)/ylijäämä (+)	-50 338 584	-49 476 989	494 279
Kertakorvaus kohdistettu vuodelle 2024	-39 599 909	39 599 909	
Tilikauden tulos	-89 938 493	40 461 504	49 971 269
Kumulatiivinen alijäämä(-)/ylijäämä (+)	-89 938 493	-49 476 989	494 279

Taulukko 3. Kymenlaakson hyvinvointialueen talouden tasapainolaskelma (1 000 euroa)

Rahoituslaskelma

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 116 §:n mukaan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia. Lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain 117 §:n mukaan

Hyvinvointialueen tilinpäätökseen sisältyy rahoituslaskelma ja sen liitteenä olevat tiedot.

Rahoituslaskelman laadinnassa käytettävästä kaavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella hyvinvointialueen tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista. Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoituslaskelma on laadittu noudattaen tätä kaavaa. Rahoituslaskelma laaditaan kirjanpitoon perustuvana erillislaskelmana. Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin ja taseen erien muutoksiin. Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien, ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaavat vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulorahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyy investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutoksessa on arvio siitä, paljonko hyvinvointialue ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuonna ja paljonko pitkäaikaisia lainoja lyhennetään. Lyhytaikaisten lainojen muutokset koskevat alle 12 kuukauden lyhytaikaista luototusta, erityisesti Hyvinvointialuetodistusten osto ja myynti.

1 000 €	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025
Toiminnan rahavirta		-45 952	5 262	54 371
Vuosikate (+/-)		-45 952	5 262	54 371
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta		0	0	0
Investointimenot		-7 541	-3 420	-2 166
Rahoitusosuudet investointimenoihin		7 541	3 420	2 166
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta		-45 952	5 262	54 371
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys				
Antolainasaamisten vähennys		0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-582	-416	-125
Lyhytaikaisten lainojen muutos		10 000	0	-30 000
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos				
Rahoituksen rahavirta		9 418	-416	-30 125
Rahavarojen muutos		-36 534	4 846	24 246
Rahavarat 31.12.2023	50 000	13 466	18 312	42 558
Rahavarat 1.1.2023		50 000	13 466	18 312

Taulukko 4. Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoituslaskelma 2023-2025

Talousarviovuoden 2023 aloittavan kassan suuruudessa on arvioitu Kymsoten siirtyvä nettokassa. Kymenlaakson hyvinvointialueen kassaan maksetaan joulukuussa 1/12 osa (63,5 milj.

euroa) vuoden 2023 valtionosuudesta. Ennakkona maksettava erä on esitetty laskelman vuosikatteessa. Investointien rahavirran investointimenot 7,5 milj. euroa ovat Kymenlaakson hyvinvointialueen investoinnit ICT-hankintoihin, jotka rahoitetaan hankerahoituksella. Investoinnit muutoin toteutetaan tytäryhtiö Kymnote-kiinteistöissä ja toteutuvat vuosikatteen sisällä vuokratuloina. Pitkäaikaisten lainojen vähennys on suunnitelman mukaisen lainanlyhennysohjelman mukainen, Kymnotesta siirtyneen lainakannan lyhennys. Talousarviovuoden 2023 aikana Kymenlaakson hyvinvointialue nostaa tarvittaessa kassalikviditeetin varmistamiseksi lyhytaikaisia lainoja, pääsääntöisesti Hyvinvointialuetodistukset. Lyhytaikaisten lainojen saldon arvioidaan kasvavan talousarviovuoden alussa Kymnotesta siirtyvästä kannasta vuoden loppuun noin 10 milj. euroa. Lainakanta vaihtelee talousarviovuoden sisällä edellä mainitusta kaupankäynnistä johtuen.

2.5. Toimivalta hyvinvointialueen taloudessa

Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännössä (7.6.2022 hallitus) määritellään hyvinvointialueen johtamisjärjestelmä ja toimivallat.

Hallintosäännön 2 § mukaisesti hyvinvointialueen johtaminen perustuu hyvinvointialuestrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin aluevaltuuston päätöksiin.

Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta, käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Hallintosäännön 7 § ja laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 4. luku mukaisesti aluevaltuusto päättää talouden osalta:

- hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta
- varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista
- maksujen ja hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle kuuluvien palvelujen asiakasmaksujen perusteista
- takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta
- hyvinvointialuekonsernin investointisuunnitelmasta osana talousarviota

- talousarvion investointiosaan sisältyvästä hankkeesta tai hankekokonaisuudesta, jonka kustannusarvio on yli 15 miljoonaa euroa

Hallintosäännön 8 § mukaan aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa hyvinvointialuelain mukaan ja aluehallituksen tehtävänä talouden osalta on:

- vastata hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta
- vastata aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- valvoa hyvinvointialueen etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa hyvinvointialuetta

Aluehallitus hyvinvointialuelaisissa säädettyjen tehtävien lisäksi

- päättää rahoitus- ja henkilöstöpolitiikan, viestinnän, tietohallinnon ja toiminnan strategisesta järjestämisestä ja ohjauksesta
- päättää palveluhintojen vahvistamisesta aluevaltuuston linjausten mukaisesti
- päättää hyvinvointialueen palveluista perittävistä maksuista ja korvauksista
- päättää irtaimen omaisuuden hankkimisesta talousarvioon varatun määrärahan puitteissa sekä irtaimen omaisuuden myynnissä ja vuokrauksessa noudatettavista periaatteista
- päättää kiinteän omaisuuden ja arvopapereiden hankkimisen sekä niiden luovuttamisen periaatteista
- päättää investoinneista aluevaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa
- päättää lainanotosta aluevaltuuston talousarviossa tai erikseen tekemän päätöksen asettamissa rajoissa
- päättää laskujen hyväksymisoikeuksista
- päättää hankinnoissa ja palvelueteleissä noudatettavista yleisistä periaatteista ja niiden ohjeista

Hallintosäännön 20 § mukaisesti toimielin voi siirtää sille määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen. Myös viranhaltijat voivat siirtää hallintosäännössä määriteltyä toimivaltaansa alaisilleen 20§ mukaisesti.

Hallintosäännössä määritellään erikseen seuraavat viranhaltijoiden toimivallat:

- 27 § Hyvinvointialuejohtajan tehtävät ja toimivalta
- 28 § Toimialajohtajan tehtävät ja toimivalta
- 29 § Tulosaluejohtajan tehtävät ja toimivalta
- 30 § Toimintayksiköiden esihenkilön tehtävät ja toimivalta

3. Toimialojen toiminta ja talous

3.1. Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Toimialan kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Terveyden ja sairaanhoidon toimiala tuottaa yhdeksällä tulosalueellaan ja toimialan yhteisissä palveluissa kymenlaaksolaisten terveyspalvelut: perusterveydenhuollon vastaanotto- ja vuodeosastopalvelut, perhekeskuksen terveyspalvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen palvelut. Valtaosa palveluista tuotetaan toimialan omana toimintana. Ostettuja palveluja käytetään vaativan erityistason palveluiden ohella täydentämään omaa palvelutuotantoa.

Terveyden ja sairaanhoidon lakisääteisten palveluiden tuotannon ohella toimiala osallistuu kiinteästi Kymenlaakson terveys- ja sosiaalialan palveluintegraatiota ja terveyttä edistävän toiminnan kehittämiseen. Erityisen tärkeitä yhteistyökohteita ovat paljon palveluja käyttävien henkilöiden ohjaus ja ikääntyneiden tarvitsemien palvelujen yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Toimialan tavoitteena hyvinvointialueen aloittaessa on palvelujen kitkaton siirtyminen hyvinvointialueelle ja niiden sujuvuus, kehittäminen ja parantaminen toiminnan käynnistyttyä. Koko toimialan palvelumuotoja kehitetään ja otetaan käyttöön niin, että perinteisten palvelutapojen ohella sähköinen asiointi ja potilaan osallistaminen omaan hoitoonsa vahvistuvat saumattomaksi osaksi hoitoa. Keskeinen tavoite on myös perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen yhteistyö, jolla vahvistetaan toiminnan vaikuttavuutta, ja estetään päällekkäisyyksiä.

Toimialan strategiset painopisteet

Kymenlaakson hyvinvointialueen valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet ja toimialan keinot niiden saavuttamiseksi ovat:

1. Hyvinvoivat kymenlaaksolaiset:
 - Perusterveydenhuollon vahvistaminen hoitoon pääsyä parantamalla
 - Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sujuva yhteistyö
 - Erikoissairaanhoidon hoitopääsyaikojen lyhentäminen
 - Palveluohjauksen ja palvelumuotojen kehittäminen niin, että yhteydenotto johdtaa tasoltaan ja palvelumuodoltaan oikeaan palveluun
 - Lisääntyvä osallistaminen omaan hoitoon
2. Talouden tasapaino uudistumisen kautta:
 - Toimintatapojen yhtenäistäminen alueen parhaiden käytäntöjen mukaisiksi
 - Hoidon toteuttaminen tarpeeseen nähden oikealla tasolla
 - Sähköisten palvelujen lisääminen osaksi normaalia palveluverkkoa
 - Palveluverkon tarkoituksenmukainen rakenne ja laajuus
 - Ostettujen palvelujen tarkoituksenmukainen ja harkittu käyttö
3. Hyvinvoiva henkilöstö
 - Rekrytoinnin onnistuminen niin, että henkilöstöpula ei rajoita toimintaa ja vuokratyövoiman tarve vähenee
 - Mitattava työhyvinvoinnin parantuminen vuoden aikana
 - Henkilöstön lisääntyvä osallistaminen oman työnsä kehittämiseen ja suunnitteluun

Toimialan talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	26 383	26 672	26 773
Myyntituotot	4 148	4 194	4 210
Maksutuotot	19 535	19 749	19 824
Tuet ja avustukset	2 700	2 730	2 740
Muut toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-435 613	-422 663	-407 958
Henkilöstökulut	-202 181	-201 193	-200 205
Palvelujen ostot	-157 359	-146 009	-131 160
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 644	-48 218	-48 941
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-26 428	-27 243	-27 652
Toimintakate	-409 229	-395 990	-381 184
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	-409 229	-395 990	-381 184
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-409 229	-395 990	-381 184

Taulukko 5. Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelma vuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

Toimialan talousarvioon 2023 vaikuttavat muutostekijät:

- Koronavirusepidemian liittyvien testausten määrän oletetaan vähentyvän vuonna 2023. Arvioitu kustannussäästö laboratorionäytteiden osalta on 8,3 milj. euroa. Toisaalta koronaan liittyen ei ole oletettavissa yhtään erillistä valtion tukea, jonka myötä tukien ja avustusten määrä vuodelle 2023 jäänee huomattavasti vuoden 2022 tasosta.
- Haasteena on ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, jonka myötä ostopalveluja joudutaan käyttämään palvelutarpeen kattamiseksi. Hoitotakuun kiristyminen ja hinnankorotukset nostavat vuokratyövoimakustannuksia 2,4 milj. euroa.
- Sähkön hinnan kallistumisen arvioidaan tuovan 0,8 milj. euron lisäkustannuksen terveyden- ja sairaanhoidon palveluille vuodelle 2023.

- Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatiossa terveyden ja sairaanhoidon toimialan alaisuuteen liittyy vuonna 2023 kaksi uutta tulosaluetta: perhekeskuksen terveyspalvelut ja psykiatriset ja päihdepalvelut. Näiden tulosalueiden yhteisvaikutus terveyden ja sairaanhoidon toimialan talousarviossa on 56,7 milj. euroa.

Tulosalueiden palvelusuunnitelmat

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden yhteiset

Toimialan yhteiset palvelut tuottavat tulosalueiden tarvitsemia hallinnollisia ja yhteisiä palveluja, joihin sisältyy varahenkilöstö ja hoitotyön asiantuntijapalvelu. Yhteisiä palveluja johtaa johtajaylilääkäri yhteistyössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hallintoylilääkäreiden ja johtajaylihoitajan kanssa. Keskeisinä yhteistyö- ja integraatiotahoina ovat laatuun, riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyvät konsernipalvelut.

Perusterveydenhuollon vastaanottopalvelut (sote-keskuspalvelut)

Sote-keskuspalvelut -tulosalue tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä perusterveydenhuollon palveluita. Palvelua tuotetaan asiakasta lähellä, fyysisellä käynnillä tai etävastaanotolla. Kaikissa kontakteissa korostetaan ennaltaehkäisevää ja hyvinvointia edistävää näkökulmaa. Hoitotakuun tiukentumisen myötä kiireettömälle vastaanotolle tulee päästä 14 vuorokauden ja myöhemmin 7 vuorokauden sisällä. Haasteena toiminnalle on henkilökunnan saatavuus sekä odotettavissa oleva palvelutarpeen kasvu väestön ikääntyessä.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuolto-tulosalue tuottaa vaikuttavia ja laadukkaita suun terveydenhuollon palveluita. Tehtävämme on edistää ja ylläpitää suun terveyttä, ennaltaehkäistä suun sairauksia sekä huolehtia suun sairauksien hoidosta. Suun terveydenhuollon palveluita tuotetaan 16 hammashoitolassa Kymenlaaksossa. Pyhtään hammashoitolan palvelut on ulkoistettu. Virkajan ulkopuolinen päivystys hankitaan ostopalveluna. Erikoissairaanhoidon palvelut tuotetaan Kymenlaakson keskussairaalan leuka- ja suusairauksien poliklinikalla.

Haasteenamme on jatkuvasti kasvava potilasmäärä. Julkinen suun terveydenhuolto on potilaalle huomattavasti yksityispuolta edullisempaa. Tutkimusajat menevät pitkälle ja hoitajaksot venyvät. Paljon palveluita tarvitsevien määrä kasvaa. Potilaat ikääntyvät ja hoito on haasteellisempaa. Tavoitteena on parantaa saatavuutta ottamalla käyttöön uusia vastaanottomalleja, kuten erilaisia monihuonemalleja ja palveluiden viemistä potilaan luo. Pyritään luomaan mittari potilaan riskin arviointiin. Työnjakoa kehitetään edelleen. Henkilöstön osaaminen varmistetaan täydennyskoulutuksella. Useiden yleissairauksien ja huonon suunterveyden yhteys on kiistaton. Lisätään potilaille suunnattuja tietoisuuksia odotustiloihin. Suun terveydenhuolto on edelleen työvoimapula-ala. Hoitotakuun kiristyessä, palveluita on hankittava myös muilta palveluntuottajilta. Tavoitteena pitää asiakastyytyväisyyskyselyn (NPS) tulos edelleen erinomaisena (> 75).

Perhekeskuksen terveystalvet

Perhekeskuksen terveystalvet muodostavat kokonaisuuden, jossa universaalit neuvola-, koulu- ja opiskeluterveyden huollon talvet muodostavat ydintoimijan. Universaalien palveluiden tueksi rakentuvat perustason terapiatalvet (ml. lasten fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia) ja perustason lasten ja nuorten mielenterveystyö ja neuropsykiatrinen vastaanotto (lasten kehitykselliset talvet ja nuorten matala). Lastenpsykiatria toimii erikoissairaanhoidoa tarvitsevien lasten tukena, kun perustason tukien ei katsota riittävän tai tarvitaan tarkempaa diagnostiikkaa (odottavat perheelle ja alle 13v). Talvet saavat terapeuttisen tuen lasten kuntouksen kautta. Lisäksi palvelukokonaisuuteen kuuluvat aikuisten puheterapia ja kehitysvammalääketiede, joka tukee vammaistalvetjen terveydenhuollollista osuutta.

Tiivis yhteistyö näissä palveluissa rakentuu psykologien osaamiskeskukseen ja sekä terveystalvet-sosiaalityöhön että muuhun sosiaalityöhön. Toimintaympäristössä opiskeluhuollon kokonaisuus muodostaa merkittävän yhteistyökumppanin. Lisäksi yhteistyötä tehdään entistä tiiviimmin sivistys- ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Aiemmin kuvattujen palvelupolkujen säännöllinen tarkastelu toimijoiden kesken nähdään tarpeellisena jatkaa.

Erityisesti lasten ja nuorten mielenterveysongelmien lisääntyminen näkyy kasvaneina lähete- ja käyntimäärinä ja vaatii toiminnan uudelleen suunnittelua ja lisäresurssia, jotta hoitotakuussa voitaisiin pysyä. Kriisiytyneiden tilanteiden osuus on koronakauden jälkeen kasvanut (lasten vakava itsetuhoisuus, ahdistus) ja tarvittaisiin lisärahoitusta tilanteen palauttamiseksi koronaa

edeltävälle tasolle. Tulevaisuudessa tavoitteena on vaikuttavien interventioiden käyttöönotto perustason palveluissa ja tähän toimintaan tarvittaisiin psykososiaalisten hoitojen yksikköä, jotta koordinointi ja oikea-aikaisuus palveluun ohjautumisessa toteutuisi. Palveluissa soveltuvien tilojen valmistumista (laajat perhekeskukset), jotka mahdollistavat yhteisen toiminnan, odotetaan lähivuosien aikana. Digitaaliset asiakaslomakkeet, jotka siirtyisivät suoraan asiakkaan potilasasiakirjoihin, vapauttaisivat lisähenkilötyövuosia aitoon kohtaavaan työhön. Kouluttautumiselle ja kohtaavaan potilastyöhön tarvitaan aikaa. Merkittävät vajeet lääkäri- ja puheterapeuttityövoimassa sekä pitkäjänteiseen työhön sitoutuneiden hoitajien osalta nähdään riskinä. Lisäksi KELAN kautta saadaan liian niukasti terapiapalveluja alueen lapsille, eikä os-topalvelujenkaan kautta ole palvelua saatavana riittävästi.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluita tuotetaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon potilaille. Kuntoutus- ja kipupoliklinikka on erikoissairaanhoidon lähete-poliklinikka Kymenlaakson keskussairaalassa. Muita kuntoutuksen toimintayksiköitä ovat avokuntoutus, kotikuntoutus, sairaalakuntoutus, apuvälinekeskus sekä kuntoutuskeskus Hoiku. Avokuntoutuksen ja sairaalakuntoutuksen toimipaikkoja on ympäri Kymenlaaksoa. Apuvälinekeskuksen päätoimipaikat ovat Kotkassa ja Kouvolassa. Kotikuntoutus tarjoaa palveluita potilaiden kotona sekä osa terapeuteista työskentelee esimerkiksi kotiutusyksiköissä. Kuntoutuskeskus Hoiku sijaitsee Haminaassa. Hoikussa on pääasiallisesti laituskuntoutusta. Kuntoutuspalvelut toimivat osin lähete-pohjaisesti ja osaan palveluita voidaan varata aika ilman lähetettä.

Hoitolaitekeskuksen toiminta pysyy tulevana vuonna kuntoutuspalvelujen tulosalueen toimintana. Toiminnassa noudatetaan valtakunnallista apuvälinetoiminnan ohjetta. Asunnonmuutostöiden osalta kokonaisprosessin yhtenäistäminen on kesken eikä näiden kustannusten kohdistumista vielä pysty arvioimaan. Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnin vaikeus on jo nähtävissä osassa kuntoutuksen palveluista.

Akuuttipalvelu (ensihoito ja päivystys)

Ensihoito palvelee äkillisesti sairastunutta tai loukkaantunutta potilasta ja hoitaa potilassiirtoa 15:llä ensihoitoyksiköllä, joista 12 on yöllisessä lähtövalmiudessa. Lisäksi ympärivuorokautisessa valmiudessa on kaksi kenttäjohtoyksikköä sekä lääkäriyksikkö, jonka asemapaikka on

keskellä hyvinvointialuetta Inkeröissä, josta käsin se palvelee koko aluetta. Suuronnetto-
muus- ja erityistilanneyksikkö on sijoitettuna Anjalan VPK:n asemapaikalle. Palvelua tuote-
taan palvelutasopäätöksen sisällön mukaisesti tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja oikein
mitoitettuna.

Ensihoidon yksiköt operoivat 13 asemapaikalta ympäri Kymenlaaksoa. Asemapaikoista osa
on yhteisiä pelastustoimen kanssa. Yhdestä yksityiseltä vuokratusta tilasta luovutaan ja Kori-
alla aloitetaan uusien tilojen rakentaminen vuoden 2023 aikana Kymsote kiinteistöt Oy:n ra-
kennuttamana.

Vuoden 2023 aikana linjataan hyvinvointialueen ensihoidon palvelutuotanto ja sovitetaan käy-
tänteet pelastustoimen kanssa. Pelastustoimen ja muiden läheisten toimijoiden kanssa suun-
nitellaan ja viedään toteutukseen yhteistä ympärivuorokautista tilannekeskusta. Yhteistyötä
ArVi-yksiköiden kanssa kehitetään.

Päivystyspalveluiden tehtävänä on tuottaa ympärivuorokautista kiireellistä hoitoa potilaan
asuinpaikasta riippumatta. Hoitoa toteutetaan kahdessa ympärivuorokautisessa päivystyk-
sessä sekä kahdessa akuuttiyksikössä. Kymenlaakson keskussairaalassa Kotkassa toimii yh-
teispäivystys ja Kouvolan Ratamokeskuksessa akuuttilääketieteen ja yleislääketieteen päivys-
tys. Akuuttiyksiköt antavat lyhytaikaista vuodeosastohoitoa Kotkassa (22 potilaspaikkaa) ja
Kouvolassa (15 potilaspaikkaa). Oman lääkäritoiminnan lisäksi lääkäriyövoimaa ostetaan
Kotkan päivystykseen Medimatkat Oy:ltä ja Kouvolan päivystykseen Kymenlaakson Laatu-
päivystys Oy:ltä.

Päivystyspalvelut kehittävät akuuttitulosalueen sisäistä yhteistyötä ensihoidon kanssa mm.
työkierron ja uusien palvelukonseptien muodossa. Kotkan akuuttiyksikkö valmistautuu muut-
tamaan Kymenlaakson keskussairaalan rakenteilla olevaan F-osaan vuoden 2024 alussa.
Muuttovalmistelut vaativat henkilöstötyöpanoksia vuoden 2023 aikana. Kouvolan akuuttiyksi-
kön esimiesresurssia vahvistetaan. Toiminnan riskinä on osaavan henkilöstön saatavuus ja
pysyvyys sekä ikääntyvän väestön palvelutarpeen lisääntyminen.

Operatiiviset palvelut

Operatiivisten alojen: ortopedia- ja traumatologia, käsikirurgia, vatsanelin- ja yleiskirurgia, thorax- ja verisuonikirurgia, urologia, plastiikkakirurgia ja lastenkirurgia, korva-nenä- ja kurkkutaudit, suu- ja leukasairaudet, silmätaudit, teho- ja valvontahoito ja anestesia- ja kivunhoito, palveluja tuotetaan hyvinvointialueella vaikuttavasti, tasavertaisesti ja sujuvasti, hoitotakuun puitteissa lainsäädäntöä ja erityisvastuualueen sopimuksia noudattaen. Operatiiviset palvelut vastaavat myös erikoissairaanhoidon operatiivisesta päivityksestä ja välinehuollon palvelujen tuottamisesta.

Haasteena on riittävä henkilöstön saaminen. Lisätyötä, asiantuntijapalveluita ja hoitohenkilöstön vuokraamista joudutaan käyttämään tavoitteiden saavuttamiseksi. Digitaalisten palvelujen kehittymisen myötä saadaan potilaan hoitopolkua sujuvuutta. Palveluja tarjotaan sekä Keskusairaalassa että Ratamokeskuksessa. Vuonna 2024 käyttöön otettavat uudet tilat osastoille tuovat jo vuodelle 2023 suunnittelua, prosessien kehittämistä ja kouluttautumisen tarvetta.

Medisiiniset palvelut

Medisiinisissä palveluissa tuotetaan medisiinisten erikoisalojen (sisätautien erikoisalajat, keuhkosairaudet, neurologia, onkologia, lastentaudit, ihosairaudet) vastaanotto-, tutkimus-, toimenpide-, hoitokeskus- ja osastopalveluja, kuten kardiologisia toimenpiteitä, mahasuolikanavan tutkimuksia, biologisia lääkehoitoja, syöpäsairauksien lääke- ja sädehoitoa, hematologisten syöpien hoitoa, dialyysihoidoja, vastasyntyneiden tehohoitoa. Medisiinisten alojen poliklinikat ja hoitokeskukset toimivat sekä Kymenlaakson keskussairaalassa, että Ratamokeskuksessa Kouvolassa. Vuodeosastot ja erityistoiminnot (mm syöpätautien ja sädehoidon toiminta, kardiologiset toimenpiteet ja sydänvalvonta) on keskitetty Kymenlaakson keskussairaalaan. Vuoden 2023 haasteena on lääkäri- ja henkilöstöressurssien riittävyys. Vuonna 2023 valmistuva vuodeosastosiipi (F-osa) tuo mukanaan suunnittelu-, koulutus- ja toimintaprosessin kehittämistä ja toimeenpanoa.

Perusterveydenhuollon osastopalvelut

Perusterveydenhuollon vuodeosastot toimivat Ratamokeskuksessa (2 osastoa), Karhulan (2 osastoa) ja Haminan (1 osasto) sairaaloissa. Potilaspaikkojen vähentämisen jälkeen perusterveydenhuollon osastohoidossa on yhteensä 165 potilaspaikkaa. Niissä hoidetaan erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon siirtyneitä potilaita sekä sellaisia päivystykseen tulleita potilaita, joiden vointi edellyttää perustason vuodeosastohoitoa. Palveluun kuuluvat myös erityispalveluina palliatiivisen hoidon poliklinikat ja osastot Villa Apila ja Villa Meri Kouvolassa ja Kotkassa sekä kotisairaaloiminta kahdessa toimipisteessä. Kotisairaalan osana toimii koti- ja asumispalveluiden asiakkaiden akuutteja terveysongelmia arvioiva Arvi-hoitajatoiminta. Arvi-hoitajatoiminnan kehittämistä jatketaan vuoden 2023 aikana ohjaamaan ikääntyneiden terveysongelmien hoitoa kevyempiin palveluihin. Vuoden 2023 haasteena on lääkäreiden ja hoitajien riittävyys.

Psykiatriset ja päihdepalvelut

Psykiatrian ja päihdepalvelujen tulosalue vastaa tarpeenmukaisten ja vaikuttavien erikoistason mielenterveys- ja päihdepalveluiden tuottamisesta ja järjestämisestä kymenlaaksolaisille. Psykiatrian ja päihdepalvelujen tulosalue tuottaa psykiatrista ja päihdeosaamista myös perusterveydenhuoltoon (Miepä-hoitajat) ja alueen terveydenhuollon päivystykseen. Erikoistason palveluita tulosalueella tuotetaan psykiatrian, nuorisopsykiatrian ja yleissairaалapsykiatrian poliklinikoilla, korvaushoitoyksiköissä ja Kymenlaakson psykiatrisen sairaalan yksiköiden toimesta.

Tulevan vuoden painopisteenä on edelleen kehittää psykiatrisen ja päihdepsykiatrisen hoidon prosesseja ja laatua sekä parantaa saatavuutta. Toiminnan kehittämistä avohoitopainotteisemmaksi jatketaan kehittämällä edelleen sairaalan toimintana aloitettujen liikkuvien palvelujen (nuorisopsykiatrian kotisairaala, psykiatrinen kotisairaala, geropsykiatrian poliklinikka) toimintaa. Riippuvuuslinjan toiminnan, mukaan lukien päihdepsykiatria, kehittämistä jatketaan sairaalan ja avohoidon yhteistyönä. Kehitämme toimintaprosessia organisaatiomme omana toimintana tehtävän psykoterapian osalta ja samassa yhteydessä pyrimme yhtenäistämään ostettavien terapioiden arviointiprosessia. Toimintaan aiheutuneet muutokset somaattisen päivystyksen ja hoidon, laboratorio- ja kuvantamispalveluiden sekä hoitokeskuksen siirryttyä

Ratamoon vaativat edelleen hiomista ja laajaa yhteistyötä. Jatkamme myös päivittäisjohtamisen toimintamallin ja neuromodulaatioyksikön toiminnan kehittämistä. Jatkuvana kehittämis-kohteena tulevaisuuteen on digitaalisten palveluiden hyödyntäminen siinä määrin, kuin se potilaiden hoidon tarpeeseen vastaa. Kehittämiskohteena on myös yhteistyön ja toiminnan kehittäminen yhdessä koko sote-palvelujärjestelmän ja sen yhteistyökumppaneiden kanssa. Pyrimme tehostamaan potilaspalautteiden saamista ja kokemusasiantuntijoiden kanssa aloitettua yhteistyötä lisätään.

Vireillä olevista lainsäädännön muutoksista mielenterveyslakiin esitetty muutos koskien tahdon vastaisen lääkehoidon oikeussuojakeinoja lisäisi virkalääkäreiden hallinnosta työmäärää. Muu esitetty lainsäädännön muutos koskien mielenterveys- ja päihdelainsäädäntöä lähinnä selkiyttäisi sosiaali- ja terveystalouden toimintaa.

Suurimpina riskeinä Psykiatrian ja päihdepalvelujen tulosalueen toiminnassa vuonna 2023 voidaan nähdä riskit osaavan henkilöstön saatavuuden ja pitokyvyn suhteen. Erikoislääkäreiden osalta virkavastuulla toimivien lääkäreiden määrä on niin vähäinen, että jo yksikin poissaolo voi vakavasti vaarantaa mahdollisuutta palvelujen tuotantoon. Samoin psykologien saatavuus tulosalueen palvelujen potilastarpeisiin on ollut heikkoa, mikä osaltaan hidastaa tarvittavien tutkimusten tekemistä. Vaihtuvuus hoitohenkilöstössä, ja myös osaamisen varmistaminen vaihtuvan hoitohenkilöstön osalta, on haaste ja riski toiminnassa. Kymenlaakson psykiatrisen sairaalan toimiminen yksin muutoin tyhjäksi jääneellä Sairaalamäellä aiheuttaa riskin potilas- ja työturvallisuuden sekä omaisuusturvallisuuden suhteen.

3.2. Sosiaalipalvelut

Toimialan kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Sosiaalipalveluiden toimialan tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalipalveluiden toimin vaikutetaan ennen kaikkea väestön sosiaaliseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen sekä toimintakykyyn ja osallisuuteen. Kymenlaakson hyvinvointialueella sosiaalipalvelut järjestetään ja toteutetaan seitsemällä tulosalueella: sosiaalihuollon asiakasneuvonta ja yhteiset palvelut, lasten, nuorten, ja perheiden sosiaali- ja perhekeskuspalvelut, aikuisten sosiaalipalvelut, vammaispalvelut, ikäihmisten sosiaalipalvelut, kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut sekä asumisen palvelut.

Sosiaalipalvelut vastaavat Kymenlaaksolaisten monenlaisiin avun- ja tuentarpeisiin ja palvelevat kaikenikäisiä. Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut vastaavat viranomaistehtävistä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta, siten kuin lainsäädännössä edellytetään. Sosiaalipalvelujen tehtävänä on tukea kuntalaisten selviytymistä elämän eri tilanteissa oikein mitoitettulla laadukkaalla sosiaalipalvelujärjestelmällä. Sosiaalipalvelujen tarkoituksena on edistää asiakkaiden sosiaalista hyvinvointia ja toimintakykyä sekä ehkäistä, vähentää ja poistaa sosiaalisia ongelmia ja vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Asumisen palvelujen tehtävänä on tarjota kaikenikäisille henkilöille heidän tarpeitaan vastaava palvelukokonaisuus oikean aikaisesti ja tarvittava määrä.

Toimialan strategiset painopisteet

1. Sujuva pääsy palveluihin
2. Asiakastarpeen mukaisesti uudistuvat palveluprosessit yli hallintorajojen
3. Päivittäisjohtamisen kehittäminen
4. Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja kyvykkyyksien tunnistaminen

Sosiaalipalvelujen keskeiset parantamiskohteet ovat:

1. Sosiaalihuollon palvelujen asiakasneuvonta sekä sujuvat ja tehokkaat palveluprosessit.

Sosiaalihuollon asiakasneuvonnan toimintayksikköön keskitetään sosiaalihuollon matalankynnyksen neuvontapalvelu kaikista sosiaalihuollon palveluista. Yksikköön siirtyy asiantuntijoita eri sosiaalihuollon palveluista (ikääntyneet, aikuissosiaalityö, vammaispalvelut, perheiden palvelut/lastensuojelu). Eri alueiden asiantuntijoista koostuva henkilöstö työskentelee saman johdon alla. Toiminnassa korostuu tiivis yhteistyö eri palvelujen, toimialojen ja eri toimijoiden kanssa.

2. Tuetun asumisen kehittäminen erityisesti miepä ja vammaispalvelut.

Erialaisten palvelutarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen, jotta entistä vahvemmin tuetaan asiakkaiden kuntoutumista ja ehkäistään ohjautumista raskaiden palveluiden piiriin.

3. Perhehoidon palvelukokonaisuuden kehittäminen ja lisääminen eri asiakasryhmille sekä palvelurakenteisiin.

Kaikkien asiakasryhmien perhehoidon koordinointi keskitetään samaan tulosityksikköön, saman johdon alle. Jatketaan tänä vuonna käynnistettyä laaja-alaista monitoimijaisena yhteistyönä toteutettavaa perhehoidon kokonaisuuden kehittämistä. Kehittämistyön jalkauttaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen vaativat monitoimijaista yhteistyötä, kehittämistyön vahvaa ja systemaattista jalkauttamista eri toimijoiden keskuudessa.

4. Ostopalvelujen hankintakokonaisuuksien selkeyttäminen (mm. asuminen, kotihoito, lastensuojelu, tukipalvelut)

Huolehditaan, että hyvinvointialueella on sote –järjestämislain 8 §:n tarkoittama järjestämisvastuun toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto, jota täydennetään ostopalveluilla. Riittävää omaa tuotantoa ja ostopalveluiden suhdetta arvioidaan kokonaisuutena ja vaikutuksina eri tulosalueilla.

Toimialan talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	48 934	49 470	49 657
Myyntituotot	6 370	6 439	6 464
Maksutuotot	33 403	33 769	33 897
Tuet ja avustukset	2 730	2 760	2 771
Muut toimintatuotot	6 431	6 501	6 526
Toimintakulut	-382 351	-370 699	-356 755
Henkilöstökulut	-154 896	-154 139	-153 382
Palvelujen ostot	-179 850	-168 601	-154 694
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 762	-4 625	-4 694
Avustukset	-23 515	-23 411	-23 762
Muut toimintakulut	-19 328	-19 924	-20 223
Toimintakate	-333 417	-321 229	-307 098
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	-333 417	-321 229	-307 098
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-333 417	-321 229	-307 098

Taulukko 6. Sosiaalipalveluiden tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelmavuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

Toimialan talousarvioon 2023 vaikuttavat muutostekijät:

- Kotoutumislainsäädännön muutoksen myötä hyvinvointialueen vastuu perheryhmäkotoiminnan järjestämisestä aiheuttaa 1,75 milj. euron lisäkustannuksen ja lastensuojelun henkilöstömitoitustulain voimaantulo aiheuttaa 0,9 milj. euron lisäkustannuksen.
- Omaishoidon tuen ja perhehoidon palveluiden vahvistamiseen liittyen on hoitopalkki-oita korotettu 2–3 % indeksikorotuksen lisäksi. Omaishoidon osalta arvioitu lisäkustannus on 0,2 milj. euroa ja perhehoidon osalta 0,18 milj. euroa. Omaishoidossa on lisätty 3–4 hoitoisuusluokan hoitajien vapaapäiviä neljään nykyisen kolmen sijasta, joista arvioitu lisäkustannus on 0,12 milj. euroa.
- Ikäntyneiden asumisen palveluiden sopimushintoja tarkistetaan ajalle 1.1.-31.3.2023 arvioitu lisäkustannus on 1,4 milj. euroa ja 1.4.2023 alkavan hankintakauden kustannuksien v. 2023 on arvioitu lisääntyvän 10,4 milj. euroa.

- Hoitajamitoituslain voimaantulo aiheuttaa vuodelle 2023 4,3 milj. euron lisäkustannuksen asumisen palveluissa.
- Kotiharjun palvelukeskuksen lyhytaikaishoitoa laajennetaan v. 2023 alussa alustavat kustannukset muutokselle ovat 0,8 milj. euroa.
- Talousarviossa on huomioitu 60 ikääntyneiden pitkäaikaisen asumisenpaikan lisäys, jonka kustannukset ovat 3,1 milj. euroa.
- Talousarviovuonna 2023 sähkön hinnan kallistumisen on arvioitu aiheuttavan 0,68 milj. euron lisäkustannuksen sosiaalipalveluissa.

Tulosalueiden palvelusuunnitelmat

Sosiaalipalveluiden yhteiset

Sosiaalipalveluiden yhteiset -tulosalueelle sisältyvät toimialan keskitetty johtaminen, asiantuntijat ja muun muassa yhteiset määrärahat hanke- ja sosiaalityön koulutuksiin.

Sosiaalihuollon asiakasneuvonta ja yhteiset palvelut

Tulosalue koostuu toimintayksiköistä; Hyte- ja ennaltaehkäisevät palvelut sekä sosiaalihuollon kehittämistyön koordinointi, sosiaalihuollon asiakasneuvonta, omaishoidon ja perhehoidon palvelut, varahenkilöstö kotihoito ja asuminen. Tulosalueelle yhdistyy toimintoja eri palveluista sisältäen kaiken ikäiset asiakasryhmät. Toimintojen keskittäminen tukee jaetun asiantuntijuuden vahvistumista ja palveluprosessien tehokkaampaa hallittavuutta, yhtenäisiä käytäntöjä ja kokonaisvaltaista kehittämistä. Tulosalueen palvelut osaltaan vahvistavat palveluprosessien sujuvuutta ja sen myötä toimialan/organisaation mahdollisuutta vastata optimaalisesti palvelujen kysyntään ja painopisteen siirtymistä kevyempiin palveluihin. Toiminnassa korostuu tiivisyhteistyö toimialojen, tulosalueiden ja eri toimijoiden kanssa.

Toiminnan painopisteenä on sosiaalihuollon asiakasneuvonnan toimintamallin ja perhehoidon kokonaisuuden kehittäminen ja vakiinnuttaminen sekä hyte-työn edelleen vahvistaminen eri toimijoiden kanssa.

Toimintaan vaikuttavat merkittävimmät lakimuutokset; HVA-laki, jossa tuodaan esille yhteistyö hyte-toiminnasta kuntien kanssa sekä sosiaalihuoltolain uudistus; mm. monimuotoisen asuminen vahvistaminen.

Perhehoidon kehittämiseen liittyen riskinä on taloudellisten resurssien riittämättömyys ja haasteet perhehoitajien rekrytoinnissa. Epävarmuustekijänä on, ettei toimintamalleja eri palveluiden ja toimijoiden välillä saada toimimaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Haasteet henkilöstön rekrytoinnissa ovat riski erityisesti kotihoidon ja asumispalveluiden varahenkilöstön osalta.

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja perhekeskuspalvelut

Tulosalue koostuu sosiaalihuoltolain sekä lastensuojelulain mukaisista palveluista ja sisältää alkutiimin, perheiden sosiaalityön, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelun, perheoikeudelliset palvelut, nuorten matalan, kasvatusta- ja perheneuvonnan sekä lastensuojelun sosiaalityön, jälkihuollon palvelut ja viisi omaa lastensuojelulaitosta.

Tulosalueen painopisteenä on pyrkiä tarjoamaan lapsille, nuorille ja perheille tukea riittävän varhaisessa vaiheessa sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina. Keskeistä on myös kehittää lastensuojelua ja erityisesti kotiin annettavia avohuollon tukitoimia kodin ulkopuolisten sijoitusten ja huostaanottojen määrän ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

- Lastensuojelun avohuollon tukitoimenpiteenä tehtyjen sijoitukset keskitetään omiin lastensuojelulaitoksiin ja kotiin annettavan tehostetun perhetyön ja perhekuntoutus aloitetaan sijoituksen aikana. Tavoitteena on lyhentää lapsen kodin ulkopuolisen sijoituksen kestoa ja aloittaa tarvittavat tukitoimet ja koko perheen kanssa työskentely lapsen omassa kasvuympäristössä. Samalla omien lastensuojelulaitosten käyttöasteen kasvattaminen jatkuu ja sijoitusten aikana tehtävä perhearviointimalli yhteistyössä lastensuojelun sosiaalityön kanssa muotoutuu tarpeita vastaavaksi.
- Perhehoidon kokonaisuuden ja eri perhehoidon muotojen kehittäminen.
- Systemisen ja suhdeperustaisen toimintamallin juurruttaminen osaksi lastensuojelun sekä perheiden sosiaalityön toimintamallia.

- Varhaisten tukitoimien ja lastensuojelun avohuollon tukitoimien kehittäminen vastamaan perheiden tarpeita sekä lasten mielenterveyden ja nuorten päihteidenkäytön haasteita mm. nuorten matalan, perheneuvolan sekä perhetyön kokonaisuuksien kehittämällä.
- Perheoikeudellisen palvelun kehittäminen sosiaaliohjauksen ja perhetyöntekijöiden uusien toimintamallien avulla.

Merkittävät toiminnalliset muutokset koskevat kahden oman perheterapeutin työskentelyn aloittamista yhteisesti perheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sosiaalityössä. Perheterapeutit konsultoivat sosiaalityöntekijöitä asiakastyön tiimeissä sekä tapaavat sovitusti perheitä tuoden työskentelyyn systemisen ja suhteisiin keskittyvän työotteen sekä perheterapeutista näkökulmaa. Lapsiperheiden kotipalvelua tarjotaan alueen lapsiperheille varhaisena tukena osana perheiden sosiaalityö perhekeskustiimejä ja lisäksi kotipalvelu laajentuu koskemaan myös vammaisten lasten perheitä. Oleskeluluvan saaneiden ilman huoltajaa Suomessa asuvien lasten eli Kotkan kaupungin hybridiyksikön toisen osaston tuleminen osaksi lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja perhekeskuspalveluiden tulosaluetta.

Toimintaan vaikuttavat keskeiset lakimuutokset ovat lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitus, kotoutumislakiin liittyvät muutokset sekä lastensuojelulain kokonaisuudistus.

Riskit ja epävarmuustekijät liittyvät lastensuojeluilmoitusten myötä erityistä tukea tarvitsevien lasten määrän jatkuvaan kasvuun sekä lastensuojelun asiakkuuteen siirtyvien lasten ja nuorten sijoitustarpeen kasvuna. Vaikuttavan sosiaalityön tekeminen edellyttää perheiden sosiaalityössä työntekijä resurssien lisäämistä jokaiselle perhekeskusalueelle. Lisäksi lastensuojelun asiakasmääriä tulee lainsäädännön myötä seurata ja lisätä resursointia lastensuojeluun. Kotipalvelun tarpeen jatkuva kasvu edellyttää kotipalvelutyöntekijöiden resurssin lisäämistä sekä uusien palvelusetelituottajien saamista, jotta kotipalvelulla pystytään vastaamaan oikea-aikaisesti lapsiperheiden avuntarpeisiin ja ennaltaehkäisemään ongelmien pitkittyminen ja kasvaminen.

Aikuisten sosiaalipalvelut

Tulosalueen palveluajatuksena on auttaa työkäisiä ja yhteistyössä muiden palveluiden kanssa myös heidän perheitään etsimään ratkaisuvaihtoehtoja sosiaalisissa ja taloudellisissa ongelmissa sekä elämäntilanteiden muutoksissa ja kriiseissä. Tulosalueen palveluja ovat aikuissosiaalityö, terveysosiaalityö, sosiaali- ja kriisipäivystys, mielenterveys- ja päihdehuollon asiakkaiden kanssa tehtävä sosiaalityö ja laitos- ja asumispalvelujen järjestäminen sekä turvakotipalvelut.

Painopisteet:

- Aikuissosiaalityössä lakisääteisissä käsittelyajoissa pysyminen edelleen (toimeentulotuki) ja sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen
- Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen järjestämisen prosessin kehittäminen
- Kotolain mukaisen toimintamallin jalkauttaminen yhteistyössä kuntien kanssa
- Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kehittäminen
- Lähisuhde- ja perheväkivaltatyön kehittäminen

Merkittävät lainsäädännön muutokset ovat kotoutumislain uudistus ja sosiaalisen luoton järjestämisen mahdollinen velvoittavuus syksyllä 2022. Toimeentulotukilakiuudistus tulee korostamaan täydentävän toimeentulotuen myöntämisen harkintaa ja osana sosiaalityötä- ja sosiaaliohjausta eli taloussosiaalityön merkitys korostuu. Mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistus.

Merkittävät toiminnalliset muutokset ovat mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen miepä-avososiaalityöhön ja maahanmuuttopalveluiden erillisen yksikön poistuminen. Jatkossa pakolaisten sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan aikuissosiaalityön osana siinä laajuudessa kuin saadaan valtion rahoitusta laskennallisena korvauksena.

Riskit ja epävarmuustekijät liittyvät yhteiskunnan yleisen tilanteeseen ja pahoinvoinnin lisääntymiseen ja siihen, että yhteiskunnan kriisinsietokyky loppuu ja kriisi- ja viimesijaisen avun tarve kasvaa. Elinkustannusten nousu lisää toimeentulotuen tarvetta ja lakisääteisissä käsittelyajoissa ei pysytä.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tulosalueelle kuuluu vammaispalveluiden ja erityisryhmien asumisen järjestäminen sekä työ- ja päivätoiminnan toteuttaminen hyvinvointialueen omana toimintana että ostopalveluina. Palvelun tarkoituksena on järjestää vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille heidän palvelutarpeensa mukaisia palveluita, jotka tukevat heitä päivittäisissä toiminnoissa sekä tarjoavat mielekästä ja sosiaalisesti virikkeellistä toimintaa, mikä ovat omiaan vahvistamaan heidän yhdenvertaista asemansa yhteiskunnassa.

Uuden vammaispalvelulain voimaantulo, sen vaikutukset palveluun ja kustannuksiin ovat vielä tarkentumatta. Suurimmat riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen ja rekrytointiin -> palveluiden lainmukaiseen toteutumiseen.

Painopisteet:

- Erityisryhmien asumisen järjestämisen prosessin kehittäminen.
- Vammaispalvelun lakisääteisissä käsittelyajoissa pysyminen ja sitä edellyttävät toimet.
- Kehitysvammaisten kuntouttavan aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen yhdessä kuntien kanssa sekä kesäajan hoidon toiminnan järjestäminen ja toiminnan kehittäminen.
- Vammaispalvelun asunnon muutostöiden kokonaisuuden luominen ja sen edelleen kehittäminen yhdessä hyvinvointialueen kuntoutuspalveluiden ja Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:n kanssa.
- Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun hankinnan sopimukset tulevat voimaan 1.1.2023. Kuljetuspalvelukokonaisuuteen liittyvän toimintamallin kehittämiseen osallistuminen.
- Asiakasosallisuuden kehittäminen vammaispalvelussa, vammaispalveluiden asiantuntijatiimin pilotointi vuonna 2023.
- Työ- ja päivätoiminnan toimintojen sisältöjen tarkentaminen ja tehtävien uudelleen organisointi.

Ikäihmisten sosiaalipalvelut

Ikäihmisten sosiaalipalvelut sisältävät ikäihmisten asiakasohjauksen sekä gerontologisen sosiaalityön palvelut. Asiakasohjaus huolehtii ikäihmisen palvelutarpeen arvioinnista sen jäl-

keen, kun asiakas tai hänen asioiden hoitajansa on ollut yhteydessä sosiaalihuollon asiakasneuvontaan ja hänen tarpeensa katsotaan liittyvän ikääntymisen haasteisiin. Asiakasohjaus varmistaa, että asiakkaan palvelut alkavat oikea-aikaisesti ja vastaavat hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa. Toimintakyvyn tukemisen lisäksi ikääntyneen palveluiden suunnittelussa huomioidaan asiakkaan voimavarat, osallisuus ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi ikäihmiset voivat saada tukea yksityisiltä palveluntuottajilta, kolmannen sektorin toimijoilta tai kuntien palveluista. Gerontologinen sosiaalityö ja sosiaaliohjaus tukevat ikäihmisiä sosiaalisissa ongelmissa ja erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa. Sosiaalityön oikea-aikaisen tuen avulla ikäihmisen on usein mahdollista jatkaa pidempään itsenäistä ja omaehtoista elämäänsä omassa kodissaan.

Ikäihmisten sosiaalipalvelut pyrkivät hyödyntämään ja aktivoimaan nykyistä toimijakenttää, jotta ikääntyneen väestön tarpeisiin voidaan vastata varhaisemmin ja monipuolisemmin. Lisäksi tulosalueen toimijat työstävät yhteistyössä muiden tulosalueiden toimijoiden kanssa entistä sujuvampia ja asiakaslähtöisempiä palvelupolkuja.

Hyvinvointialueen järjestämisen lainsäädäntö vaatii entistä tiiviimpää yhteistyötä kuntien ja sote-toimijoiden välillä hyte-toiminnan järjestämisessä. Vanhuspalvelulaki: odotusajat muuttuvat päätöksenteosta vireillepanoon. Yhteisöllinen asuminen mahdollistaa asumisen ja kotiin annettavien palveluiden yhdistämisen uudella tavalla. Uudistus vaikuttaa palveluiden järjestämiseen merkittävästi. Asumispalveluiden henkilöstömitoitustilanteilla voi olla välilliset vaikutukset palveluiden järjestämiseen.

Tulosalueen riskinä on, että asiakastarpeet lisääntyvät ja odotusajat palveluihin kasvavat, jolloin muun muassa terveydenhuollon päivystys ja osastopalvelut sekä ikäihmisten asumispalvelut kuormittuvat entisestään. Asiakkaiden tarpeisiin tulee kyetä vastaamaan entistä monipuolisemmin ja varhaisemmassa vaiheessa myös muutoin kuin sote-palveluilla. Asiakkuuksien kirjaaminen on oltava ajantasaista ja yhdenmukaista. Kehittämistä vaativat palveluprosessien ja -toimintamallien tarkastelu ja kehittäminen, uudenlaisten palvelukonseptien käyttöönotto.

Kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut

Tulosalue koostuu kotihoidosta ja kotihoidon tukipalveluista. Kotihoidon palvelun tavoitteena on, että henkilö suoriutuu jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista kodissaan ja asuinympäristössään. Kotihoitoon kuuluu asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoido. Tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.

Tulosalueen painopisteenä ovat asiakkaiden palvelutarpeeseen oikea-aikaisesti vastaaminen, henkilöstöressurssien optimaalinen käyttö sekä sosiaalihuollon osaamisen vahvistaminen.

Kotihoidon toimintaan vaikuttavat merkittävimmät lainsäädännön muutokset ovat 1.1.2023 alkaen voimaan tuleva sosiaalihuoltolain muutos. Sen myötä kotihoidossa tulee olemaan riittävyyden vahvistamiseksi säännökset kotikäyntien suunnittelusta ja kotihoidon toteuttamisesta teknologiaa hyödyntäen, henkilöstön riittävyyden turvaaminen sekä toimenpiteet työvoiman vajaukseen puuttumiseksi. Kotihoidon ja tukipalveluiden toteutumisen riskinä ovat haasteet henkilöstön saatavuudessa ja pitovoimassa.

Asumisen palvelut

Asumisen palveluiden tulosalueeseen kuuluu sosiaalihuoltolain 21, 21 a, 21 b, 21 c ja 22 §:ssä tarkoitettujen ikääntyneiden, kehitysvammaisten, vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tilapäinen, tuettu, ja yhteisöllinen asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen ja laitospalvelu. Asumisen palveluiden tehtävänä on tukea asiakkaan arjessa selviytymistä hänen palvelutarpeensa mukaisesti.

Asumisen palveluiden vuoden 2023 painopistealueet ovat asiakaspolkujen sujuvoittaminen, talouden tasapainottaminen sekä henkilöstön hyvinvointi ja henkilöstön saatavuuden turvaaminen.

Asumisen palveluiden toimintaan vaikuttavat merkittävimmät lainsäädännön muutokset ovat 1.1.2023 alkaen voimaan tuleva sosiaalihuoltolain muutos, joka muuttaa palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluiksi. Uudistettu laki mahdollistaa näiden palveluiden yhdistämisen huomioiden ikään-tyneiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen lailla säädetyn henkilöstömitoituksen.

Tavoitteiden saavuttamista hidastavat merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät nopeasti heikentyneeseen henkilöstön saatavuuteen ja inflaatiokehitykseen. Henkilöstön rekrytointiin liittyvien haasteiden vuoksi työvoimakustannukset kasvavat vuokratyövoiman käytön ja korotettujen korvausten seurauksena. Taloudellista epävarmuutta lisäävät ennustamattomat globaalit tapahtumat, kuten pandemiaan liittyvät asiakkaiden hoidon lisäkustannukset ja henkilöstön sairauspoissaolot sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset energian, raaka-ainesten ja ruoan hintojen nousuun.

3.3. Pelastustoimi

Toimialan kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Pelastustoimialan palveluita tuottaa Kymenlaakson pelastuslaitos, joka vastaa alueen pelastusviranomaiselle säädetystä tehtävistä. Pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Toiminnan tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimen valvontatehtävistä, väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä ja pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Kymenlaakson pelastuslaitos ylläpitää ja edistää Kymenlaakson alueella turvallisuutta tuottamalla palvelutasopäätöksen mukaiset pelastustoimen toimialan palvelut sekä sovitut terveystoimen vastuulla olevat ensivasteen ja ensihoidon palvelut. Toimialan tehtäviin kuuluu onnettomuusriskeistä tiedottaminen sekä onnettomuustilanteiden ehkäisy. Pelastuslaitos koordinoi

onnettomuustilanteissa ja niihin varautumisessa käytettäviä viranomais- ja vapaaehtoisresursseja.

Toimialan strategiset painopisteet

Pelastustoimella tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimi kehittää aktiivisesti toimintatapoja.

Toimialan strategiset painopisteet:

1. Onnettomuuksien määrän ja niistä aiheutuvien vahinkojen määrän lasku
2. Kyky pelastaa ihmiset ja omaisuus onnettomuustilanteessa
3. Valmius toimia suuronnettomuustilanteissa
4. Kyky toimia häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Toiminnalliset tavoitteet:

- Onnettomuuksien määrä on tavoite olla 1 % pienempi kuin edellisenä vuotena
 - Hälytysmäärä vuonna 2021 oli 3 263 (3 572 vuonna 2020).
- Palokuolemat, tavoite on, ettei menetetä tulipaloissa yhtään ihmishenkeä
 - Ei yhtään palokuolemaa vuonna 2021 (5 kpl vuonna 2020).
- Ensimmäinen yksikkö saavuttaa onnettomuuskohteen 85 %:ssa hälytyksistä toiminta-
valmiuden suunnitteluohjeen mukaisessa ajassa.
 - Ensimmäinen yksikkö saavutti onnettomuuskohteen vuonna 2021 89 %:ssa
(89 % vuonna 2020) hälytyksistä suunnitteluohjeen mukaisessa ajassa.

Merkittäviä riskejä ovat muuttunut kansainvälinen turvallisuustilanne ja sen vaikutukset mm. väestönsuojeluun sekä lainsäädännön muutoksien vaikutukset rahoitukseen (mm. Öljysuojarahasto ja sen myöhemmin osittain korvaava Ympäristövahinkorahasto sekä Palosuojelurahasto) kautta tuleviin toimintaedellytyksiin. Muutokset öljyvahingon torjunnan varautumisen

rahoituksessa uhkaavat heikentää Kymenlaakson lisäksi kansallisen torjuntavalmiuden ylläpitoa ja kehittämistä. Öljytorjuntakaluston kehittäminen ja erityisesti uudishankinnat eivät ole mahdollisia hyvinvointialueen omalla rahoituksella, vaan ne edellyttävät erillisrahoituksen.

Toimialan talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	281	284	285
Myyntituotot	90	91	91
Maksutuotot	191	193	194
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-20 407	-20 082	-19 541
Henkilöstökulut	-12 679	-12 617	-12 555
Palvelujen ostot	-1 550	-1 198	-624
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 688	-1 640	-1 664
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 490	-4 628	-4 698
Toimintakate	-20 126	-19 798	-19 256
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	-20 126	-19 798	-19 256
Poistot ja arvonalentumiset	-1 305	-1 309	-1 309
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-21 431	-21 108	-20 565

Taulukko 7. Pelastustoimen tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelmavuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

Toimialan toiminta- ja tuottavuusohjelma 2023-2025

Digitaalisten palveluiden kehityksessä kustannustehokkuuden ja käytettävyyden vuoksi suositetaan kansallisesti yhteisiä ratkaisuja muiden pelastuslaitosten, Sisäministeriön ja Pelastusopiston yhteistyönä. Erityisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisyn puolella sähköisen asiointin kehittämisen ja vanhentuneen palotarkastusohjelman korvaaminen uudella onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmällä on tavoitteena toteuttaa niin, että ne ovat käytettävissä 2024.

Uuden ohjelman kehitystyö painottuu vuodelle 2023, tavoitteena on mm. parantaa onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuutta, sujuvoittaa palvelua sekä parantaa onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saavutettavuutta.

Raskaan kaluston vähentämisellä haetaan säästöä riskianalyysin edellyttämien kyvykkyyksien sallimissa rajoissa. Vähentäminen on tarkoitus toteuttaa hankkimalla esimerkiksi säiliösammutusautoja, joilla korvataan sekä säiliöauto, että sammutusauto.

Ostopalvelujen vähentäminen huolloissa toteutetaan omaa huoltotoimintaa tehostamalla ja VPK toimijoiden paremmalla hyödyntämisellä huolloissa sekä yhteistyöllä ensihoitopalvelujen kanssa. Samalla se parantaa myös hyvinvointialueen varautumista sekä ajoneuvojen käyttöastetta.

Tulosalueiden palvelusuunnitelmat

Pelastustoimen kehittämis- ja tukipalvelut

Pelastustoiminnan kehittämispalvelut seuraa aktiivisesti yhteiskunnassa ja pelastustoimessa tapahtuvia muutoksia ja vastaa niihin osallistumalla eri kehittämishankkeisiin niin kansallisella kuin kansainvälisellä (EU) tasolla. Ilmastomuutos ja yleiseurooppalaisen turvallisuuskentän tuomat haasteet edellyttävät proaktiivista toimintaa koko pelastuksen toimialalla. Tukipalveluiden on vastattava osaltaan varautumisessa poikkeaviin tilanteisiin ennakoivasti.

Turvallisuuspalvelut

Turvallisuuspalvelut vastaa Kymenlaakson pelastuslaitoksella pelastustoimelle kuuluvista valvontatehtävistä, turvallisuusviestinnästä sekä varautumisesta.

Valvonta ja turvallisuusviestintä:

- Pelastuslaitos suorittaa pelastusviranomaiselle pelastuslaissa sekä laissa kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta säädetyt valvontatehtävät valvontakäynnein ja asiakirjavalvonnalla sekä edistää, tukee ja seuraa veloitteiden toteutumista. Valvontakäynneillä annetaan ohjausta, neuvontaa sekä turvallisuustietoa onnettomuuksien ehkäisystä ja omatoimisesta varautumisesta kohteen ominaisuudet huomioiden.

Turvallisuusviestintää kohdennetaan Kymenlaaksolaisille mm. koulutuksilla, opastuksella, neuvonnalla ja digitaalisin keinoin.

- Valvonnan ja turvallisuusviestinnän tavoitteena on turvallisuuden parantaminen, onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja tapahtuneiden onnettomuusvahinkojen vähentäminen.

Varautuminen:

- Pelastuslaitoksen toiminta suunnitellaan ja järjestetään siten, että se on mahdollista normaali- ja poikkeusoloissa. Pelastuslaitos suojaa väestöä niin normaaliolojen onnettomuuksissa ja vaaratilanteissa kuin myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi pelastuslaitos tukee osaltaan hyvinvointialueen valmiussuunnittelua sekä toimii aktiivisesti Kymen Turvassa ja eri sidosryhmien kanssa.

Toimintaympäristön ja lainsäädännön muutokset:

- Laajamittaisten vaarallisia kemikaaleja käsittelevien laitosten mahdollinen lisääntyminen
- Pelastuslain ja pelastustoimen laitteista annetun lain tulevat muutokset

Merkittäviä riskejä on Ukrainan kriisin vaikutusten pitkittyminen ja laajentuminen.

Pelastuspalvelut

Pelastuspalvelut vastaa Kymenlaakson pelastuslaitoksella pelastustoimelle kuuluvista pelastustehtävistä ja tuottaa terveystoimen kanssa sovitusti ensivaste- ja ensihoitopalveluita. Pelastustoiminta on jaettu kolmeen toimintayksikköön, joita ovat Pelastustoiminta eteläinen toimialue, Pelastustoiminta pohjoinen toimialue sekä Ensihoito ja ensivaste tuotanto.

Pelastustoiminta:

- Pelastustoimintapalveluihin kuuluvat hälytysten vastaanottaminen, väestön varoittaminen, uhkaavan onnettomuuden torjuminen, onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen, tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittamisen tehtävät, sekä näihin liittyvät johtamis-, vies-

tintä, huolto- ja muut tukitoiminnot. Pelastustoiminnan palveluissa käytetään sopimuspalokuntia (VPK, laitospalokunta, teollisuuspalokunta, sotilaspalokunta) sen mukaan, kun niiden kanssa on tästä sovittu.

Ensihoito ja ensivaste tuotanto:

- Äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan ensihoitopalvelu ja siihen kuuluvat potilassiirrot sekä ensivastetoiminta ovat terveystoimen vastuulla. Pelastuslaitos tuottaa sovitusti ensivastepalveluita ja osaltaan ensihoitoa.

3.4. Konsernipalvelut

Toimialan kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Konsernipalvelujen toimialan tarkoitus on tuottaa tukipalveluja hyvinvointialueen muille toimialoille lakien ja organisaation sisäisten ohjeisen edellyttämällä tavalla. Konsernipalvelut valmistele ja panee täytäntöön aluevaltuuston ja –hallituksen päätökset.

Konsernipalveluiden toimialajohtajana toimii hallintojohtaja oman toimen ohella. Toimiala jakaantuu viiteen tulosalueeseen:

- hallintopalvelut,
- talouspalvelut,
- HR-palvelut,
- riskienhallinta ja
- viestintäpalvelut.

Toimialan strategiset painopisteet

1. Tuomme käytäntöön hyvän hallinnon mukaiset saumattomat ja yhteiset prosessit
2. Sujuvoitamme sisäisiä prosesseja leanin ja automaation keinoin
3. Tarjoamme luotettavaa ja ajantasaista taloudellista informaatiota toiminnan suunnittelun ja seurannan tueksi
4. Toteutamme tehokkaasti, yhteistyössä ja avoimesti osto- ja hankintapolitiikkaa
5. Vahvistamme työnantajakuvaamme ja pitovoimaamme

Toimialan talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	2 050	2 072	2 080
Myyntituotot	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 200	1 213	1 218
Muut toimintatuotot	850	859	863
Toimintakulut	-27 899	-27 061	-26 014
Henkilöstökulut	-11 525	-11 469	-11 412
Palvelujen ostot	-13 851	-13 008	-11 978
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-267	-259	-263
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 256	-2 326	-2 361
Toimintakate	-25 849	-24 989	-23 933
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	4 241	541	741
Vuosikate	-21 608	-24 448	-23 192
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-21 608	-24 448	-23 192

Taulukko 8. Konsernipalveluiden tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelmavuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

Tulosalueiden palvelusuunnitelmat

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut tulosalue jakautuu yleishallintoon, hankinta-, asiakirjahallinto- ja ostopalvelu-toimintoihin. Yleishallinto vastaavaa hyvinvointialueen toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksenteon tuesta, laki- ja tietosuojapalveluista sekä sopimustenhallinnasta. Hallintopalvelut tuottavat hyvinvointialueen johdon hallinnolliset toimistopalvelut sekä siihen liittyvät sihteeripalvelut. Päätöksenteon tuen tehtävänä on hallinnollisen ohjeistuksen arviointi ja kehittäminen.

Asiakirjahallinnon tehtävänä on asianhallinnan ja arkistotoimen järjestäminen, hallintoon keskitetyt tietopyynnöt, keskusarkiston toiminta sekä arkistonmuodostuksesta vastaaminen. Lisäksi tehtäviin kuuluu kirjaamotoiminta ja asianhallinnan järjestelmistä vastaaminen.

Hankintapalvelut vastaavat hankintojen johtamisen, ohjauksen, toteutuksen, raportoinnin ja kehittämisen tuesta tuottamalla palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen tarvittavat strategisen ja operatiivisen hankinnan asiantuntijapalvelut. Tehtävänä on hankintastrategisten linjausten valmistelu ja toimeenpano, hankintatiedon ja tuotantotapojen analysointi järjestämisen tueksi sekä hankintatoimen kehittäminen ja ohjeistus. Lisäksi hankinta vastaa hankintaprosessien käytännön toteutuksesta ja tarvittavasta hankintojen päätösvalmistelusta ja sopimushallinnasta sekä keskitettyjen tavaratilausten prosessista ja käytännön tilaustoiminnasta. Hankinta-asiantuntijapalvelut ostetaan HUS kuntayhtymältä.

Ostopalvelutiimi vastaa muilta hankittavien sote-palvelujen suunnittelun, tuotannon järjestämisen analysoinnin, hankinnan, sopimusohjauksen ja valvonnan yhteensovittamisesta yhdessä toimialojen kanssa. Lisäksi tiimi osallistuu kilpailutusprosesseihin sekä edistää yhteistyötä palvelutuottajien kanssa.

Toiminnan painopisteet

- Yleishallinnon toimesta jatketaan hyvinvointialueen hallinnon ja sen sääntöjen loppuunsaattamista. Koulutusta kohdennetaan sopimustenhallintaan.
- Jatketaan asiakirjahallinnon ja kokousjärjestelmien käyttöönottoa ja kouluttamista luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.
- Hankintapalvelut keskittyvät hankintaprosessin tehostamiseen toimialoilla.
- Ostopalvelut keskittyvät entistä kustannusvaikuttavimpien ostopalvelukokonaisuuksien tunnistamiseen sekä palveluostojen suunnitteluun ja ennakointiin.

Toimikauden keskeiset riskitekijät

- Puutteellinen sopimustenhallinta johtaa kustannusten kasvuun ja palveluiden viivästy-miseen

Talouspalvelut

Talouspalvelut järjestää Kymenlaakson hyvinvointialueen talouden ohjauksen ja tukipalvelut. Peruspalvelut (kirjanpito, maksuliikenne, reskontrat ja laskutus) toteutetaan ostopalveluna, controller- ja ostopalvelulaskutuspalvelut omana toimintana. Controller-palveluiden ydinalueet ovat taloussuunnittelu (budjetointi ja ennustaminen), toteumaraportointi sekä omalle organisaatiolle että valtiovarainministeriön Aura-raportointi. Toiminta edellyttää nykyaikaisten työvälineiden käyttöä informaation ja laskennan tuottamiseksi. Vuoden 2023 aikana kehitetäänkin eteenpäin Power BI -raportointia ja tavoitteena on uudistaa taloussuunnittelu- ja kustannuslaskentaympäristö.

Talouspalvelut toimii läheisessä yhteistyössä palvelutuotannon ja tietojohdamisen kanssa mm. tuottavuuden parantamisen osalta. Talousarviovuosi 2023 ja taloussuunnitteluvuodet 2024-2025 muodostavat uuden, hyvinvointialuenormien mukaisen vaativan toimintaympäristön, jossa erityisesti talouden tasapainottamisen toimet ja niiden tukeminen, analysointi ja seuranta haastavat talouden asiantuntijoita. Rahoituksen suuruuden epävarmuus ja sen riittävyys varjostavat hyvinvointialueen ensimmäistä toimintavuotta, tuoden tarpeen kehittää talouden tuottaman informaation laadukkuutta ja reaaliaikaisuutta. Toiminnan jatkuvuus edellyttää maksuvalmiuden suunnittelua ja ylläpitoa mm. varmistamalla riittävä lyhytaikaisen rahoituksen saatavuus. Tärkeimpiä tavoitteita ja samalla suurimpia riskejä ovat talouden perusprosessien käynnistyminen häiriöttä hyvinvointialueen aloittaessa sekä Kymsote kuntayhtymän laadukas päättäminen vuoden 2023 alkupuolella.

HR-palvelut

HR-palveluiden tulosalueen palveluajatus on tuottaa lakisääteiset ja harkinnanvaraiset HR-palvelut organisaatiolleen, vastata HR-kokonaisarkkitehtuurin kehittymisestä ja tehdä saumatonta yhteistyötä sisäisten toimijoiden sekä ulkoisen verkoston kanssa. HR-palvelut tuottavat palvelusuhdepalvelut sisältäen palvelusuhteen elinkaariajattelun ja ohjaus- ja neuvontapalvelut, rekrytointipalvelut sekä työsuojelupalvelut että palkkapalvelut, jotka ostetaan Sarastia Palkkapalveluista.

Tavoitteena on HR-tietojärjestelmän vaihtaminen kilpailutuksen kautta, mikä sisältää HR-master-järjestelmän kokonaisarkkitehtuurin tarkastelun sekä yleisesti varautumisen HR-osaamisen kasvattamiseen. Digitaalisten ja sähköisten toimintamallien tuominen henkilöstölle sekä tukipalvelutyöhön on keskeinen tavoite kehittämistyössä. Yhteisiä työskentelymalleja kehitetään konsernipalveluiden kanssa vuoden 2023 aikana.

HR-palveluiden talousarvioon on sisällytetty 0,4 milj. euroa kunnista siirtyvien työntekijöiden palkkaharmonisaatiota varten sekä 2,0 milj. euroa työehtosopimuksen mukaisia harkinnanvaraisia henkilökohtaisia lisiä varten. Menot on budjetoitu HR-palveluiden talousarvioon, koska niiden kohdentuminen todellisille kustannuspaikoille ei vielä ole selvillä.

Toiminnan painopisteitä ovat:

- mahdollisimman häiriöttömään siirtymiseen hyvinvointialueelle tukeminen omalta osaltaan
- henkilöstöohjelman 2023-2025 sekä muiden lakisääteisten työnantajaohjeiden tuottaminen hyvinvointialueelle
- resurssiohjausmallin käyttöönotto ja jalkauttaminen organisaatiossa
- pitovoimatekijöiden vahvistaminen
- työkykyjohtamisen mallin käyttöönotto
- työnantajakuvan vahvistaminen
- tuottavuuden kasvattaminen mm. henkilöstön rakenne- ja osaamissuunnittelun avulla
- esihenkilöiden palvelusuhdeosaamisen vahvistaminen

Toimikauden keskeiset riskitekijät:

- Palkanmaksun onnistumiseen liittyvät monitahoiset yhteensovittamiset eivät onnistu
- Hyvinvointialueen järjestäytyminen ei toteudu ja/tai taloudelliset riskit estävät toimintaa
- Suunnittelut uudistukset eivät jalkaudu
- Resurssipula toimialalla jatkuu ilmiönä

Työntekijöiden jaksamisen ja työn houkuttavuuteen tähtäävä työajan lyhennyskokeilu selvitetään osana toiminnan ja tuottavuuden kokonaisohjelmaa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Kattava turvallisuus- ja riskienhallinta, sekä organisaation sisäinen valvonta on avain tehokkuuteen, jatkuvuuden hallintaan sekä laatuun. Se on kokonaisvaltaista lainsäädännön huomioon ottavaa toiminnan tarkastelua, riskien kartoitusta, arviointia ja hallintaa sekä toimintojen jatkuvaa kehittämistä. Tehokas riskienhallinta ja sisäinen valvonta auttavat hallitsemaan aikatauluja, sekä kustannuksia ja tukevat organisaation strategiaa.

Riskienhallintaan merkittävästi vaikuttavat valvontalain muutokset tulevat voimaan vuonna 2023. Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja ohjeet, sekä riskienhallintasuunnitelma ja omavalvontaohjelma ohjaavat omalta osaltaan riskienhallinnan tekemistä. Riskienhallinnan kokonaisuuden implementointi hyvinvointialueelle edistää organisaation tehokasta johtamista kaikilla sen eri tasoilla.

Kymenlaakson hyvinvointialueen merkittävät riskit suunnitelmakaudella 2023 ovat talouteen liittyvä rahoituksen riittävyys sekä henkilöstön saatavuuteen ja pitokykyyn liittyvät riskit. Operatiivisista riskeistä merkittävin on yhteiskunnan ja maailman muuttunut yleinen turvallisuustilanne. Varautuminen Kymenlaakson hyvinvointialueella poikkeusoloihin ja yhteiskunnan erilaisiin häiriötilanteisiin tulee olemaan riskienhallintatyössä suunnitelmakaudella yksi pääpainopiste.

Viestintäpalvelut

Viestintäpalvelujen tulosalueen palveluajatuksena on varmistaa hyvinvointialueen lakisääteisen viestinnän toteutuminen, edistää viestinnän keinoin strategian toteutumista ja edesauttaa koko organisaation kykyä viestiä toimintaympäristössään monipuolisesti eri sidosryhmille. Viestinnässä panostetaan suunnitelmallisuuteen ja vaikuttaviin toimenpidevalintoihin. Viestintäpalvelut toimii kiinteässä yhteistyössä muun organisaation kanssa ja tukee osaamisellaan organisaation toimialojen tehtävää ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. Viestintä myös hankkii tietoa viestintätarpeista organisaation ulkopuolelta ja sitä kautta aktiivisesti pyrkii tukemaan organisaation vuorovaikutusta sidosryhmiensä kanssa.

Toiminnan painopisteitä ovat:

- Tukea toimialoja viestinnän keinoin, niin että toimenpiteet ovat vaikuttavia ja ne lisäävät kymenlaaksolaisten tietoisuutta hyvinvointialueesta ja sen palveluista sekä tukevat osaltaan mahdollisimman sujuvaa palvelukokemusta.
- Työyhteisöviestinnän tukeminen läpi organisaation ja vahvistaa työyhteisöviestinnän keinoin organisaatiokulttuurin ja johtamisen kehittymistä hyvinvointialueen strategian ja arvojen mukaisesti.
- Kasvattaa organisaation viestintäkykyä sekä viestinnän toimintamalleja ja viestintäpalveluita kehittämällä että kouluttamalla organisaation muita ammattilaisia viestinnän eri teemoista ja erityiskysymyksistä.
- Vahvistaa viestinnän toimintamalleja tukemaan avointa hallintoa ja kehittää viestinnän lainmukaisuuden varmistamista. Kehitystyössä huomioidaan myös tarvittavan erityisosaamisen tarpeet, kuten viestinnän sisällöllisen ja digitaalisen saavutettavuuden tai kriisiviestinnän toimintamallien vahvistaminen.

Toimikauden keskeiset riskitekijät:

- Globaalissa tai kansallisessa toimintaympäristössä syntyvät kriisit ja niiden suorat vaikutukset tai riskiä kasvattavat vaikutukset hyvinvointialueen toimintaan nostavat viestinnän kysyntää merkittävästi. Koko hyvinvointialueen kokonaisuudessa kyvykkyys ja resurssit vastata nopeasti laajaa tehostettua viestintää vaativiin tilanteisiin vaatii kehittämistoimenpiteitä.
- Koko organisaation viestintäkyvykkyysien kasvattaminen vaatii panostuksia, jotta sitä voidaan suunnitelmallisesti ja säännöllisesti toteuttaa. Tämä varmistamiseksi käynnissä on mm. toimintamallien ja viestintäjärjestelmien muutoksia, jotta viestinnän ammattilaisten työpanosta voidaan kohdentaa enemmän tietyistä operatiivisista toimenpiteistä viestintäkyvykkyysien kehittämiseen. Riskinä on kuitenkin, ettei uusia toimintamalleja saada toimimaan käytännössä, jolloin viestintäammattilaisen työpanoksen kohdentamisen muutos ei onnistu.

3.5. Strategia- ja integraatiopalvelut

Toimialan kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan muodostavat integraatiopalvelut kehittämisspalvelut, tietohallintopalvelut ja HRD-palvelut. Toimiala tukee hyvinvointialueen johtoa, palvelutuotantoa ja henkilöstöä näiden perustehtävässä, tuottaa eri palveluille yhteisiä tukipalveluja sekä tekee yhteistyötä ulkoisten sidosryhmien kanssa. Vuoden 2023 aikana painottuvat hyvinvointialueen käynnistäminen ja palvelutuotannon muutoksen edellyttämä tuki tavoitteena palvelutoiminnan kestävä parantaminen.

Toimialan strategiset painopisteet

1. Tuemme hyvinvointialueen palvelujen uudistumista ja jatkuvan kehittymisen kulttuuria (*tietojohtaminen, tietohallinto, kehittämisspalvelut, HRD, integraatiopalvelut*)
2. Parannamme palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta (*kehittämisspalvelut/hankkeet, tietohallinto*)
3. Sujuvoitamme asiakkaan asiointia ja sovitamme yhteen asiakkaan tarvitsemia palveluja (*integraatiopalvelut, kehittämisspalvelut/hankkeet, tietojohtaminen, HRD, tietohallinto*)
4. Kehitämme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallistavan toimintakulttuurin mallit (*integraatiopalvelut, kehittämisspalvelut/hankkeet*)
5. Tarjoamme asiakkaillemme, henkilöstöllemme ja kumppaneillemme nykyaikaiset, kestävät ja tietoturvalliset ict-ratkaisut (*tietohallinto*).

Toimialan talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	7 398	7 479	7 507
Myyntituotot	408	412	414
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	6 960	7 036	7 063
Muut toimintatuotot	30	30	30
Toimintakulut	-69 735	-67 448	-64 734
Henkilöstökulut	-27 836	-27 700	-27 564
Palvelujen ostot	-37 770	-35 565	-32 924
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-737	-716	-726
Avustukset	-822	-818	-831
Muut toimintakulut	-2 570	-2 649	-2 689
Toimintakate	-62 337	-59 969	-57 227
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	-62 337	-59 969	-57 227
Poistot ja arvonalentumiset	-3 081	-3 091	-3 091
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-65 418	-63 060	-60 317

Taulukko 9. Strategia- ja integraatiopalveluiden tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelma-
vuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

Tulosalueiden palvelusuunnitelmat

Integraatiopalvelut

Integraatiopalvelujen tulosalueen palveluajatuksena on seurata alueensa väestön hyvinvointia ja terveyttä väestöryhmittäin sekä parantaa hyvinvointialueen järjestämien palvelujen saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta ja yhdenvertaisuutta, asiakkaiden palvelujen yhteensovittamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja tuottavuutta osallistumalla palvelutuotannon uusien ratkaisujen kehittämiseen asiakasnäkökulmasta. Toimintaa toteutetaan sekä sisäisessä toimialojen ja palvelujen verkostossa että ulkoisessa kumppaniverkostossa kuntien, järjestöjen ja muiden viranomaisten kanssa.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- o sujuvoittaa asiakkaan asiointia ja sovittaa yhteen asiakkaan tarvitsemia palveluita ehjien ja sujuvien asiakaspolkujen muodostamiseksi ehkäisevistä korjaaviin palveluihin
- o määrittellä yhdessä toimialojen kanssa hyte- ja osallisuustyön toimintamallit ja rooli verkostomaisessa yhteistyörakenteessa,
- o koordinoita, seurata ja arvioida alueellisen Hyte-työn ja asiakaspolkujen toteutumista asukkaan ja asiakkaiden näkökulmasta,
- o tuottaa toimialoille palvelujen johtamisessa ja tuottamisessa tarvittavia sihteeritukipalveluja ja palveluprosesseihin liittyviä psykologi ja psykososiaalisen opiskeluhoillon asiantuntijapalveluja,
- o tuottaa monialaista yhteispalvelua tarvitsevien työttömien palvelutarpeita vastaavat sote-palvelut yhteistyössä työllisyysviranomaisten ja Kelan kanssa toteutettavaan työllistämisprosessiin.

Riskinä on aiempina vuosina käynnistyneiden verkostollisten työtapojen kehittymisen hidastuminen, toimialojen ja yhteistyökumppaneiden kääntyminen sisäänpäin ja osaoptimointi sekä ristiriita operatiivisten palvelujen odotuksista niille tarjottavista tukipalveluista ja tukipalvelujen käytössä olevista resursseissa.

Kehittämispalvelut

Palvelujen kehittämisen tulosalue tukee hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan palvelutuotannon strategian mukaista uudistumista. Erityisesti palvelujen kehittämisessä painotetaan uudistussuunnitelmien toimeenpanossa onnistumista sekä alueen tietotuotantotarpeisiin vastaamista. Palvelujen kehittäminen vahvistaa hyvinvointialueella tarvittavaa palvelujen kehittämisen ja tietotuotannon kyvykkyyttä. Palvelujen kehittämisen toimintoja ovat hankehallinnoinnin palvelut, asiakaskokemuksen johtaminen, osallisuustyö, laatujärjestelmätyö sekä digitaalisten palveluiden innovaatiotoiminta ja digitaalisten palveluiden kehittämisen tuki.

Hankehallinnon tukemat suurimmat palvelujen uudistamistoimet kohdistuvat Digitaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen sekä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintamallien suunnitteluun ja toimeenpanoon. Yhteistä tilannekuvaa ja toimeenpanoa tuetaan yhteiskehit-

tämisen menetelmällä, Big Room toiminnalla. ICT-muutosohjelma rakentaa hyvinvointialueella tarvittavaa välttämätöntä ict muutostyötä hyvinvointialueen häiriöttömän siirtymän turvaamiseksi.

Asiakaskokemuksen johtamisen kehittämistyössä keskitytään hyvinvointialueen yhteen strategiakärkeen; tarpeenmukaiset ja vaikuttavat palvelut kymenlaaksolaisille. Asiakaskokemuksen mittaustulokset antavat tähän tavoitteeseen tilannekuvan. Päämittarina seurataan NPS-arvoa (Net Promoter Score). Mittauksen laajentamisen painopisteinä vuodelle 2023 ovat käynnistämäärältään suurivolyymiset palvelut, sote-uudistuksien kehittämiskohteina olevat toiminnot ja palvelut, joilla edistetään hoitotakuun toteutumista ja puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa. Organisaation kulttuuria rakennettaessa asiakaslähtöisyys otetaan osaksi muutosvalmennusta.

Digitaalisten palveluiden kehityksessä tuetaan hyvinvointialueen rakentumista ja alueellista tasa-arvoa eri toimintojen välillä. Painopistealueena ovat Perusterveyshuollon ja Erikoissairaanhoidon palveluiden digitalisaatio, sekä Kaiku24 alaiset toiminnot. Kestävän kasvun ohjelmassa palveluiden ja digitaalisten ratkaisuiden kehittämiseen on varattu merkittävä panos. Asta-alustan (digitaalinen alusta terveydenhuollon ammattilaisille) jatkokehitystyöhön on haettu rahoitusta Suomen kestävän kasvun ohjelmasta.

Tietojohtaminen

Tietojohtamisen tiimin keskeisimpiä tehtäviä on varmistaa, että Kymenlaakson hyvinvointialue kykenee täyttämään lakisääteisen minimitietoasetuksen vaatimukset. Tekeminen ajoittuu usealle vuodelle ja ensimmäisen vaiheen minimitiedot tulevat voimaan 1.2.2023 hyvinvointikertomuksen osalta ja johtamisen sisältöjen osalta 1.1.2024.

Tiimi jatkaa tietojohtamisen työpöydän, Kahvan, kehittämistä hyvinvointialueen johtamisen käyttöön ja tavoitteena on saada yhdistettyä useita lähdejärjestelmiä Kahvaan tulevina vuosina. Sujuvan siirtymän näkökulmasta alueelle siirrytään olemassa olevilla ratkaisuilla.

Tietojohtamisen tiimin perustehtävä on tuottaa tietoa johtamisen tueksi. Konsultoida ja sparata organisaatiota tietojohtamisen mahdollisuuksista. Tietojohtamisella on myös keskeinen

rooli tiedon laadun varmistuksessa sekä konsultoida tuotantoa kirjausten laatuvaatimusten osalta. Tiimi auttaa myös oikaisemaan virheellisesti tai puutteellisesti kirjautuneita tietoja.

Keskeiset projektit lähivuosina ovat:

- Tuottavuusraportoinnin kehittäminen koko organisaation käyttöön. Tämä on hyvin keskeisessä roolissa Hyvinvointialueen strategiassa.
- Talous ja HR raportoinnin uudistaminen ovat ajankohtaisia vanhenevien järjestelmien vuoksi. Näiden kokonaisuuksien yhdistämisellä luodaan mahdollisuus taloudellisesti merkittäviin säästöihin.

Tietohallintopalvelut

Vastaamme tietohallinnossa ICT-toimintojen sujuvuudesta ja tuotamme asukkaille, työntekijöille ja kumppaneille monipuoliset ja tietoturvalliset ICT-ratkaisut. Huolehdimme ja työskentelemme KSTiedon ja 2M-IT:n sekä muiden yhteiskumppaneiden kanssa yhdessä niin, että tietotekniikka ja sote-palvelut toimivat saumattomasti yhteen. Olemme teknologian ja tiedolla johtamisen kehityksessä vahvasti mukana, mikä takaa eri sote-palveluissa työskenteleville ammattilaisille nykyaikaiset, ydintoimintoja tukevat ICT-palvelukokonaisuudet.

Vuoden 2023 osalta ICT palveluilla on kolme painopistettä:

1. Jatkamme ICT-palveluiden **kriisinkestävyiden vahvistamista** erilaisten uhkien takia seuraavin keinoin a) Pidämme ICT:n ajan mukaisena kaikilta osin b) Pyrimme vahvistamaan yhteistyötämme nykyisten ICT-kumppaneidemme kanssa kriittisissä järjestelmissä c) Asiakas- ja potilastietojärjestelmien käytön tuessa tasapainotamme oman työn ja ostopalvelujen suhdetta ydinroolien osalta.
2. **Laajennamme** Kymenlaakson hyvinvointialueen **digitaalisia asiointi-, asiakasohjaus- ja monikanavaisia palveluita** sekä valtionavustuksin, että omarahotteisesti.
3. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen **arvioimme tukipalveluiden ja tiedolla johtamisen ICT-järjestelmäkokonaisuutta** vastataksemme entistä paremmin Kymenlaakson hyvinvointialueen sisäisten tukipalveluiden kehittyviin tarpeisiin.

Toimintakauden keskeiset riskit ovat:

1. Ukrainan kriisin tai muun syyn johdosta Suomessa tapahtuvat infrastruktuuriin ulottuvat häiriöt voivat haitata ICT-palveluita. Suoraan Kymenlaakson hyvinvointialueeseen

suunnattu terrorismi tai sotatoimi on vaikutuksiltaan merkittävä uhka. Tämän riskin hallinnan toimenpiteet ovat käynnissä.

2. ICT-toimintojen rahoituksen mekaaninen leikkaus. Kymenlaakson maantieteellinen sijainti korostaa ICT-palveluiden kriisinkestävyysmerkitystä. Riski on hallittavissa saumattomalla yhteistyöllä rahoittajan kanssa, jolloin ymmärretään Kymenlaakson hyvinvointialueella käytettävien varautumis- ja suojausmekanismien merkitys myös kansallisesti. Mikäli rahoitus riittää vain kriisinkestävyyteen liittyviin toimintoihin, niin tällöin pysähtyy digitaalisten asiointi-, asiakasohjaus- ja monikanavaisten palveluiden laajentuminen ja tiedolla johtamisen ICT-järjestelmäkokonaisuuden kehittäminen.

HRD-palvelut

Hyvinvointialueella osaamisen kehittämis- ja johtamistoimintaa koordinoidaan HRD-palveluista käsin tiiviissä yhteistyössä palvelutuotannon kanssa. HRD-palvelut vastaavat hyvinvointialueen henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisestä sekä koulutussuunnittelusta lähtökohtina hyvinvointialuestrategia, palvelustrategia ja henkilöstöohjelma sekä työn edellyttämisestä ammattitaidosta ja ennakoinnista nousevat osaamisvaatimukset.

Hyvinvointialuestrategian mukaisesta mahdollistamme jokaiselle työntekijälle jatkuvan oppimisen eli osaamisen kehittämis- ja koulutusmahdollisuudet, joiden avulla työntekijä voi kehittää valmiuksiaan ja osaamistaan työtehtävissään. Olemassa olevan osaamisen tunnistamiseen ja osaamistarpeiden ennakointiin käytetään esimerkiksi osaamiskartoituksia, työsuorituksen havainnointia, tavoite- ja kehityskeskusteluja, kirjaamisen arviointia ja laatumittareita, kuten asiakas- ja henkilöstökokemus (NPS).

Hyvinvointialuestrategian mukaan takaamme sujuvan ja turvallisen arjen. Tähän tavoitteeseen kytkeytyy kiinteästi johtaminen ja laadukas esihenkilötyö. Tavoitteena on, että johto ja henkilöstö ovat aktiivisesti mukana muutoksessa. Muutoksen toimeenpanokykyä Kymenlaakson hyvinvointialueella vahvistetaan tietojohdamisella Lean-menetelmiä hyödyntäen. Esihenkilöiden osaamisvaatimuksissa korostuvat joustavuus ja muutosvalmius, henkilöstön ja toiminnan osallistava johtaminen, työhyvinvointijohtaminen, strategisten tavoitteiden toteutuminen käytännössä ja tulevaisuussuuntautuneisuus sekä tiedolla johtaminen.

4. Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon kuvaus, tarkoitus ja tavoitteet

Hyvinvointialueet perustettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpanoa ja voimaannpanoa koskevalla lailla. Laki tuli voimaan 1.7.2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.3.2022 (vaalit pidettiin 23.1.2022) ja seuraavat aluevaalit toimitetaan 13.4.2025.

Hyvinvointialueen johtaminen perustuu hyvinvointialuestrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin aluevaltuuston päätöksiin.

Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta, käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Aluevaltuustossa on 59 valtuutettua. Aluevaltuuston vuoden 2023 painopistealueena on kehittää yhdessä valtuustoryhmien ja aluehallituksen kanssa hyvinvointialueen talousarvioprosessia kohti jatkuvaan vaikutustenarviointiin ja seurantaan perustuvaa prosessia.

Valtuustoryhmien toiminnan tukemiseksi tarkoitettu ryhmäraha vuonna 2023 on 1 500 euroa / ryhmä ja 2 520 euroa / ryhmään kuuluva valtuutettu.

Aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluehallitus vastaa hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnan ja sopimushallinnan järjestämisestä. Aluehallitus vastaa myös sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Aluevaltuusto valitsee toimikaudekseen aluehallituksen, jossa on kolmetoista (13) jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee aluehallituksen puheenjohtajan ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on määräykset hyvinvointialuelain 125 §:ssä ja hallintosäännön 9. luvussa Ulkoinen valvonta. Tarkastuslautakunnan muodostaa 9 jäsentä, jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Turvallisuuslautakunta johtaa ja kehittää pelastustoimialaa ja vastaa sen palvelujen järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Turvallisuuslautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Palvelulautakunta linjaa ja kehittää toimialaa ja vastaa sen palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Palvelulautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta johtaa ja kehittää toimialaa ja vastaa sen palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Kansalliskielilautakunnan muodostaa 5 jäsentä. Kansalliskielilautakunta selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen. Selvittää, arvioi ja määrittelee hyvinvointialueen vähemmistökielillä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua. Selvitysten, arvioinnin ja seurannan perusteella tehdä aluehallitukselle ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi sekä henkilöstön kielitaitovaatimuksiksi ja kielitaidon kehittämiseksi sekä kaksikielisellä hyvinvointialueella, jonka vähemmistökieli on ruotsi, tehdä ehdotuksia kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyötä ja työnjakoa koskevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen sisällöksi, antaa sopimuksesta lausunto aluevaltuustolle sekä seurata sopimuksen toteutumista.

Aluevaalilautakunnasta säädetään vaalilaissa. Vaalilain 12 a §:n mukaan aluevaltuuston on asetettava hyvinvointialueelle toimikaudekseen aluevaalilautakunta.

Lisäksi aluehallituksen alaiseen toimintaan on perustettu **yksilöjaosto** (7 jäsentä ja varajäsenet) ja **henkilöstöjaosto** (7 jäsentä ja varajäsenet).

Hyvinvointialueelle on myös organisaatioon perustettu vaikuttamistoimielimet: **vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuusto**. Näiden elimien toiminta alkaa 1.1.2023.

Toimintasäännöt ohjaavat kunkin toimialan toimintaa. Palkkioista ja maksettavista korvauksista on säädetty Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännössä.

Tärkein tavoite on ottaa hallitusti palvelut ja henkilöstö vastaan 1.1.2023 alkaen vapaaehtoisen kuntayhtymän Kymsoten päättyvästä organisaatiosta. Tavoitteena rahoituksen ja palvelun järjestämisen tasapainon löytäminen sekä henkilöstön työhyvinvointi sekä henkilöstön pito- sekä vetovoiman lisääminen. Tavoitteena lisäksi toteuttaa strategisia tavoitteita ja seurata mittareiden toteutumista.

Luottamushenkilöhallinnon talous

	Talousarvio 2023 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2024 (1000 €)	Taloussuunnitelma 2025 (1000 €)
Toimintatuotot	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-964	-963	-966
Henkilöstökulut	-643	-643	-643
Palvelujen ostot	-146	-146	-146
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0
Avustukset	-162	-162	-164
Muut toimintakulut	-12	-13	-13
Toimintakate	-964	-963	-966
Valtion rahoitus	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	-964	-963	-966
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	-964	-963	-966

Taulukko 10. Luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelma talousarvio ja –suunnitelmavuosille 2023-2025 tuhansina euroina. Vuosikate sisältää ulkoiset toimintatuotot ja -kulut.

5. Liitteet

Liite 1. Valtionosuudet 2023

Liite 2. Investointisuunnitelma 2023-2026

Liite 3. Hyvinvointialueen poistosuunnitelma

Liite 4. Hyvinvointialueen kehittämishankkeet

Liite 5. Henkilöstösuunnitelma 2023

LIITE 1

Valtionosuudet 2023

Vuoden 2023 kokonaisrahoituksen muodostuminen
VM/KAO 17.11.2022

Hyvinvointialueiden rahoitus muodostuu vuosittain määräytyvästä laskennallisesta rahoituksesta sekä vuoden 2022 tasolla määräytyvästä siirtymätasauksesta.

Siirtymätasauksen laskenta kuvataan erillisessä laskelmassa. Tulokset esitetään sarakkeessa D.

Taulukossa on kuvattu myös vertailu vuoden 2022 siirtyviin kustannuksiin ja rahoituksen muutos suhteessa siihen.

Hyvinvointialueiden rahoitus vuoden 2023 tasossa									
Hyvinvointialue	Asukasmäärä vuonna 2021	Laskennallinen rahoitus 2023	Siirtymätasaus vuonna 2023,		Rahoitus yhteensä, €/as.	Siirtyvät kustannukset 2022, euroa	Rahoituksen kasvu 2022-2023, euroa	Rahoituksen kasvu, €/as.	
			euroa	Rahoitus yhteensä vuonna 2023, euroa					
Helsinki	658457	2 359 928 442	225 451 650	2 585 380 092	3926	2 454 035 742	131 344 350	199	
Vantaa+Kerava	276438	964 858 250	-5 927 238	958 931 012	3469	900 365 944	58 565 068	212	
Länsi-Uusimaa	478919	1 630 893 496	5 009 667	1 635 903 163	3416	1 532 831 082	103 072 081	215	
Itä-Uusimaa	99073	387 039 082	-24 871 860	362 167 221	3656	338 277 129	23 890 092	241	
Keski-Uusimaa	201854	718 040 512	16 737 148	734 777 661	3640	687 254 027	47 523 634	235	
Varsinais-Suomi	483477	2 011 292 685	-83 630 286	1 927 662 399	3987	1 808 410 344	119 252 055	247	
Satakunta	214281	920 074 534	20 802 591	940 877 124	4391	893 899 088	46 978 036	219	
Kanta-Häme	170213	711 084 876	-14 284 441	696 800 435	4094	658 846 464	37 953 970	223	
Pirkanmaa	527478	2 093 039 549	15 412 546	2 108 452 095	3997	1 975 735 535	132 716 560	252	
Päijät-Häme	205124	886 756 007	-52 921 045	833 834 961	4065	787 138 646	46 696 315	228	
Kymenlaakso	161391	740 383 341	21 744 750	762 128 091	4722	726 825 986	35 302 105	219	
Etelä-Karjala	126107	535 258 535	7 284 376	542 542 912	4302	515 936 749	26 606 163	211	
Etelä-Savo	131688	636 502 781	31 748 394	668 251 175	5075	637 009 881	31 241 293	237	
Pohjois-Savo	248363	1 145 183 418	6 729 641	1 151 913 059	4638	1 087 341 694	64 571 365	260	
Pohjois-Karjala	163281	799 298 878	-85 828 239	713 470 640	4370	669 692 109	43 778 531	268	
Keski-Suomi	272683	1 104 651 118	-5 351 920	1 099 299 197	4031	1 037 999 454	61 299 743	225	
Etelä-Pohjanmaa	191762	858 127 027	-3 029 700	855 097 327	4459	808 506 878	46 590 449	243	
Pohjanmaa	176041	724 709 098	10 291 878	735 000 976	4175	694 646 236	40 354 740	229	
Keski-Pohjanmaa	67915	311 943 613	-20 539 328	291 404 286	4291	274 350 053	17 054 232	251	
Pohjois-Pohjanmaa	415603	1 710 538 356	-24 951 984	1 685 586 372	4056	1 584 388 668	101 197 703	243	
Kainuu	71255	359 382 208	9 820 952	369 203 160	5181	350 753 669	18 449 491	259	
Lappi	176494	907 874 705	-49 697 552	858 177 154	4862	809 335 621	48 841 533	277	
Manner-Suomi yhteensä	5517897	22 516 860 512	0	22 516 860 512	4081	21 233 581 000	1 283 279 512	233	

Lähde:

[Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat | Soteuudistus](#)

LIITE 2

Investointisuunnitelma 2023 – 2027

Investointisuunnitelma on laadittu ministeriön ohjeiden mukaan talousarviovuodelle ja seuraavalle neljälle vuodelle. Investoinnit on merkitty kokonaisuudessaan sitoutumisvuodelle, vaikka toteutus jakautuisi useammalle vuodelle.

Rakennukset	Toteutustapa*	2 023	2 024	2 025	2 026	2027->	Yht
Pelastustoimen rakennusinvestoinnit	Sopimus	12 700	-	-	-	-	12 700
Sosiaali- ja terveysalojen rakennusinvestoinnit	Sopimus	119 196	18 700	4 200	-	-	142 096
Rakennukset yhteensä		131 896	18 700	4 200	-	-	154 796
Investointisuunnitelma sitoutumisvuoden mukaan (1000 e)							
Muut investoinnit	Toteutustapa*	2 023	2 024	2 025	2 026	2027->	Yht
Pelastustoimen operatiivinen kalustoinvestointi	Oma investointi	1 672	1 290	1 290	1 290	1 330	6 872
Sosiaali- ja terveysalojen laite- ja kalustohankinnat	Sopimus	4 175	3 392	3 382	2 882	4 132	17 963
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	Oma investointi	7 541	3 420	2 166	860	6 643	20 630
Muut investoinnit yhteensä		13 388	8 102	6 838	5 032	12 105	45 465
Vuotuinen vuokravastuiden muutos		22 835	4 050	1 670	1 980	1 670	32 205
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		168 119	30 852	12 708	7 012	13 775	232 466
<i>Investointituet</i>		<i>7 773</i>	<i>3 420</i>	<i>2 166</i>	<i>860</i>	<i>6 643</i>	<i>20 862</i>
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ		160 346	27 432	10 542	6 152	7 132	211 604

*Toteutustapa: Sopimus = Investointia vastaava sopimus, Oma investointi = Pysyviin vastaaviin kirjattava investointi

LIITE 3

Poistosuunnitelma

Tämä yleisohje antaa ohjeet Kymenlaakson hyvinvointialueen suunnitelman mukaisista poistoista. Tämän yleisohjeen periaatteita hankintamenon määrittelystä sovelletaan myös ei-poistonalaisiin hyödykkeisiin.

Suunnitelman mukaisella poistamisella tarkoitetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Suunnitelmapoistojen pohjana on pysyvien vastaavien hankintameno. Hyödykkeen hankintamenoon luetaan sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät menot (KPL 4:5.1§). Varsinaisen ostohinnan lisäksi hankintamenoon sisällytetään esimerkiksi rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot. Mahdolliset saadut alennukset vähentävät hankintamenoa. Arvonlisäveropalautuksiin tai -vähennyksiin oikeuttavassa toiminnassa käytettävän pysyvien vastaavien hyödykkeen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintamenoon. Hyvinvointialue ei voi sisällyttää hankintamenoon hankinnan ja valmistuksen välillisiä menoja tai korkomenoja.

Hyvinvointialueella pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintaan saatu investointiavustus tai muu rahoitusosuus kirjataan hankintamenon vähennykseksi. Kirjaamisen edellytyksenä on, että avustus tai rahoitusosuus on annettu tietyn hankintamenon kattamiseksi. Tällöin poistolaskennassa poistopohjana pidetään saadulla avustuksella vähennettyä hankintamenon määrää.

KPL 5:5.1 §:n mukaan sellaisen aineelliseen omaisuuteen kuuluvan hyödykkeen, jonka arvioidaan tuottavan tuloa useana tilikautena, hankintameno poistetaan merkitsemällä se suunnitelman mukaan kuluksi kullekin tilikaudelle hyödykkeen vaikutusaikana (poisto). Tilikaudelle kuuluvalla poistolla vähennetty jäännös hankintamenosta merkitään pysyviin vastaaviin ta-seessa (aktivointi).

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot tulee poistaa hyödykkeiden vaikutusaikana. Pysyvien vastaavien vaikutusajalla tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Pysyvien vastaavien hankintameno jaksotetaan poistoina lukuksi pääsääntöisesti sen koko taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä on hyödykkeen hankintamenon oltava kokonaan poistettu mahdollista jäännösarvoa lukuun ottamatta.

Taloudellisella pitoajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jona pysyvän vastaavan hyödykkeen ennakoidaan hyödyttävän hyvinvointialueen palvelujen tuottamista tai aikaa, jona hyödykkeen ennakoidaan hyödyttävän hyvinvointialuetta tuloa tuottamalla. Pysyvien vastaavien hyödykkeen taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitoaika, joka riippuu hyödykkeen teknisestä käyttökelpoisuudesta hyvinvointialueen harjoittamassa toiminnassa. Poistot pysyvien vastaavien hankintamenosta aloitetaan, kun hyödyke on otettu käyttöön.

Samanaisten hyödykkeiden hankintamenot poistetaan samaa poistomenetelmää käyttäen. Valittua poistomenetelmää sovelletaan jatkuvasti eri tilikausina, ellei poistosuunnitelman muuttamiseen sen osalta ole erityistä syytä. Poistosuunnitelmaa tulee muuttaa ja esimerkiksi poistoajoja tarkistaa, jos hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset tai käyttö palvelutuotannossa muuttuvat olennaisesti. Poistosuunnitelmaa tulee siten arvioida säännöllisesti aina tilinpäätöstä laadittaessa sen varmistamiseksi, että valittu poistomenetelmä ja -aika vastaavat hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Pienhankinnat

Vähäarvoisten aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot voidaan kirjata kirjanpidossa kokonaisuudessaan käyttöönottilikauden kuluksi olennaisuuden ja varovaisuuden periaatteet huomioon ottaen, vaikka niiden odotetaan tuottavan tuloa useamman tilikauden aikana.

Hyvinvointialue voi kirjata hyödykkeen hankintamenon kokonaan hankintatilikauden kuluksi, vaikka se tuottaa tuloa tai on palvelutoiminnan käytössä useamman tilikauden aikana, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään 10 000 euroa (pienhankinta), eikä kirjaustavalla ole olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudellisesta

asemasta annettavaan kuvaan. Jos hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10 000 euroa, se merkitään pysyviin vastaaviin ja kirjataan normaalisti poistoina vaikutusaikanaan kuluksi. Hyvinvointialue voi kirjata myös pienhankinnat pysyviin vastaaviin ja suunnitelman mukaan poistoina kuluiksi.

Ns. ensikertaisen kalustamisen hankintoja voidaan aktivoida taseeseen, vaikka yksittäisen hankinnan arvo ei ylittäisi pienhankintarajaa. Kalustamisen on liityttävä uuden yksikön tai toiminnan aloittamiseen ja hankinnan tulee tapahtua pääsääntöisesti ennen toiminnan aloittamista. Täydentäviä hankintoja ei voida enää pitää ensikertaisena kalustamisena. Kulutushyödykkeitä ei voida aktivoida taseeseen.

Kymenlaakson hyvinvointialueella käytettävät suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2023 jälkeen käyttöön otetuille investointikohteille. Poistomenetelmänä on tasapoisto:

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liikearvo	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
ICT-ohjelmistot	3 vuotta
Laajat tietojärjestelmät (mm. potilastietojärjestelmä)	5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajkoja*)	2 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5 vuotta
Muut	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	Ei poistoajkaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-30 vuotta
Talousrakennukset	10-20 vuotta

Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta
Kallioluolat ja –tunnelit, väestönsuojat	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Metalliset alukset (mm. öljyntorjunta-alukset)	15 vuotta
Raskaat ajoneuvot (mm. sammutus- ja säiliöautot)	10 vuotta
Puiset alukset ja muut vesikulkuneuvot	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-10 vuotta
ICT-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

LIITE 4

Hyvinvointialueen kehittämishankkeet (valtionavustus) 2023

Kehittämishankkeiden on tarkoitus vahvistaa ja luoda kyvykkyyksiä, jotka tuovat kestäväää tapaa tuottaa sote-palveluita sekä auttavat sujuvoittamaan asiakkaiden palveluun pääsyä oikea-aikaisesti ja oikeantasoisesti. Sosiaalihuollon roolia sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen integraation toteutumista painotetaan aiempaa vahvemmin. Toteutettavien hankkeiden avulla vaikutetaan palveluiden kysyntään ja sujuvuuteen esimerkiksi ohjaamalla asiakkaita sähköisiin palvelukanaviin sekä parannetaan palveluiden toimivuutta yhdistämällä asiakastietoa ja ohjaamalla tukea asiakkaille täsmällisemmin ja tehokkaammin. Ennakoinnin avulla voidaan puolestaan vaikuttaa sekä kysyntään että palveluiden kohdentamiseen. Henkilöstö- ja asiakaskokemusta parantamalla varmistetaan, että hyvinvointialue on jatkossa kilpailukykyinen työnantaja ja osaavat työntekijät hakeutuvat alueelle töihin. Suomen kestävä kasvun rahoituksen avulla korjataan koronapandemiasta aiheutunutta hoito-, palvelu ja kuntoutusvelkaa.

Kehittämishankkeiden rahoitus pohjautuu valtionavustuksiin.

Meneillään olevat kehittämishankkeet:

Hanke	Tavoitteet ja tarkoitus	Hankeaika ja myönnetty valtionavustus
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kymenlaakso	Hankkeessa kehitetään toimintatapaa, jossa asiakas pääsee tarvitsemiensa palveluiden piiriin yhdellä kontaktilla. Tavoitteena on asiakkaita palveleva, tehokas, monialaisuutta tukeva, yhteensovitettu ja tavoitteellisesti toimiva palvelurakenne, jossa etäpalvelujen käyttö on luonteva osa sote-keskuksen palvelutuotantoa. Perhekeskukset toimivat tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen sateenvarjon alla, toteuttaen vahvaa perhekeskustoimintamallin mukaista monialaista, kumppanuuteen perustuvaa verkostoyhteistyötä kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja muiden viranomaisten kanssa	Hankeaika 1.1.2020-31.12.2023 Valtionavustus yhteensä 7,7M€, josta Perhekeskuksen osuus noin 1M€.
Tulevaisuuden kotona asumista	Hankkeen kehittämistyöllä edistetään toimia ja toimijoiden välistä yhteistyötä, asiakkaiden terveyden ja toimintakyvyn	Hankeaika 1.2.2021-31.12.2023

tukevat palvelut Kymenlaakso	sekä elämänhallinnan säilyttämiseksi niin, että he voivat asua omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään.	Valtionavustus 1 101 000 €.
Palliativisen hoidon kehittäminen	Hankkeen tavoitteena on parantaa tarvelähtöistä ja tasa-arvoista palliativiseen hoitoon ja saattohoitoon pääsyä HYKS-erva alueella. Kymenlaakson alueella kehittämistoiminta kohdentuu palliativisten poliklinikoiden toiminnan yhtenäistämiseen, sisältäen liikkuvan konsultaatiotoiminnan kehittämisen sekä kotisairaaloiminnan vahvistamiseen.	Hankeaika 1.9.2021-31.12.2023 Valtionavustus 1 600 000 euroa, hanketta hallinnoi HUS-yhtymä. Kymenlaakson hyvinvointialueen osuus avustuksesta on 170 000 €. Hankkeen kustannukset kohdistuvat terveyden ja sairaanhoidon palvelujen tulosalueelle.
Kymenlaakson digitaalinen sote-keskus	Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeessa rakennetaan Digitaalinen Sotokeskus yhteistyössä muiden alueiden ja kumppanien kanssa. Tavoitteena on varmistaa saatavuutta ja kustannusvaikuttavuutta etäpalveluilla ja digipalveluilla. Tavoitteena on muodostaa toimivat digitaaliset palvelupolut Kymenlaakson alueen kantokyvyn sekä koronan aiheuttaman hoito- palvelu ja kuntoutusvelan näkökulmasta, tärkeimmille erityisryhmille. Hankkeessa vahvistetaan monialaisen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen kokonaiskonseptia sekä luodaan uusia väyliä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työskentelyn helpottamiseksi ja vetovoimatekijöiden vahvistamiseksi	Hankeaika 1.1.2023 - 31.12.2025 4.10.22 haettu valtionavustusta yhteensä 14 311 780 €.
Vastuullinen työkyvyn tuki	Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallinnoiman Vastuullinen työkyvyn tuki -hankkeen tavoitteena on saada koko maassa käyttöön ns. Keski-Suomen malli (TYÖOTE), jossa sairauden hoito ja kuntoutusprosessi optimoidaan työkyvyttömyyden ja sairauspoissaolojen	Hankeaika 1.11.2021 - 30.9.2023. Valtionavustus 5 000 000 €.

	<p>tarpeettoman pitkittymisen ehkäisemiseksi. Toimintamallissa on luotu geneerinen toimintamalli sille, kuinka erikoissairaanhoidon jälkeen osatyökykyiset työssä olevat voidaan työterveyshuollon tukemina entistä nopeammin kuntouttaa työkykyisinä töihin ja työttömät työkykyisinä työnhakijoiksi.</p>	<p>Osatoteuttajat osallistuvat hankkeeseen työpanoksellaan. Hankkeen kustannukset kohdistuvat terveyden ja sairaanhoidon palvelujen tulosalueelle.</p> <p>Kymenlaakson omarahoitusosuus 100 000 €.</p>
ICT - muutos-hanke	<p>Sote- ja pelastustoimen uudistus ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen merkitsevät laajoja alueellisia muutoksia ICT-infrastruktuuriin, toimialariippumattomiin tietojärjestelmiin, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasjärjestelmiin sekä pelastustoimen tietojärjestelmiin. Lisäksi uudistuksessa tulee varmistaa mukautuminen tiedonhallintaa koskevaan lainsäädäntöön sekä siitä tuleviin vaatimuksiin esimerkiksi tietoturvallisuuden, yhteen toimivuuden ja yhteisten tukipalvelujen käytön osalta.</p>	<p>Hankeaika 2021–2025</p> <p>Myönnetty valtionavustukset:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nopeutettu valtionavustushaku käynnistysvaiheen kustannuksiin vuonna 2021 (STM) 997 065 € (avustuspäätös VN/26984/2021) 2. Valtionavustuksen 1. vaihe (STM) 4 992 211,3 € (avustuspäätös VN/26984/2021) 3. Valtionavustuksen 2. vaihe (VM): 1 816 630 € (avustuspäätös VN/23341/2022).

LIITE 5

HENKILÖSTÖSUUNNITTELMA
Talousarvio 2023

Seuraavat muutokset sisältyvät talousarvioon vuodelle 2023:

UUDET TOIMET

Yhteensä 209 kpl
Henkilöstökulut yhteensä 9 433 521 euroa

UUDET VIRAT

Kustannuspaikka	Uusi nimike (virka)
10201	Apulaislääkäri
10216	Apulaislääkäri
10301	Ylihammaslääkäri
10421	Ylilääkäri
10421	Terveyskeskuslääkäri, 2 kpl
10432,10480,10481	Johtava puheterapeutti
10611	Erikoistuva lääkäri
10707	Erikoistuva lääkäri
20302	Sosiaalityöntekijä, 3 kpl
20302	Sosiaaliohjaaja, 3 kpl
20303	Sosiaalityöntekijä, 3 kpl
20303	Sosiaaliohjaaja, 3 kpl
20321	Sosiaalityöntekijä
20351	Lastenvalvoja sostt, 2 kpl
20351	Lastenvalvoja, 2 kpl
20351	Sosiaaliohjaaja
20364	Sosiaalityöntekijä, 2 kpl
20364	Sosiaaliohjaaja, 2 kpl
20365	Sosiaalityöntekijä, 2 kpl
20365	Sosiaaliohjaaja, 5 kpl
20411	Sosiaaliohjaaja
20431	Johtava sosiaalityöntekijä
20431	Sosiaaliohjaaja, 2 kpl
20501	Sosiaalityöntekijä
20501	Sosiaaliohjaaja, 2 kpl

Henkilöstökulut yhteensä 1 937 609 euroa

Nimikemuutosten henkilöstökuluvaikutus on yhteensä 175 822 euroa